

Ericsson Nikola Tesla d.d.

**Konsolidirani financijski izvještaji
i izvješće revizora
31. prosinca 2016.**

Sadržaj

Stranica

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)	1 do 2
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja	3
Izješće neovisnog revizora	4 do 9
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju	11 do 12
Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu	13
Konsolidirani izvještaj o novčanom toku	14 do 15
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	16 do 61

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa)

Povijest i nastanak

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je hrvatsko društvo koje kontinuirano posluje već preko šezdesetpet godina, a dokazalo se kao vodeći dobavljač i izvoznik specijalizirane telekomunikacijske opreme te ICT i programskih rješenja i usluga u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Matično društvo je nastalo kao rezultat pretvorbe društvenoga poduzeća Nikola Tesla - Poduzeće za proizvodnju telekomunikacijskih sistema i uređaja, po.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio za Matično društvo i njegova četiri aktivna ovisna društva (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini i jedno na Kosovu) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj.

Osnovne djelatnosti

Osnovne djelatnosti Grupe su istraživanje i razvoj telekomunikacijskih programa i usluga, projektiranje, ispitivanje i integracija cjelovitih komunikacijskih rješenja, upravljane usluge te isporuka i održavanje komunikacijskih rješenja i sustava, prvenstveno kupcima u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, kao i kupcima u Srednjoj i Istočnoj Europi te kompanijama unutar Ericssonove grupe.

Ericsson Nikola Tesla d.d. je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, sa sjedištem u Zagrebu, Krapinska 45.

Profil Matičnog društva i ovisnih društava (Grupa) (nastavak)

Nadzorni odbor, Uprava i izvršno posloводство

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora tijekom 2016. godine i do izdavanja ovih izvještaja bili su:

Roland Nordgren	Ponovno imenovan 31. svibnja 2016. godine	Predsjednik
Ignac Lovrek	Ponovno imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član; zamjenik predsjednika
Vidar Mohammar	Imenovan 2. lipnja 2015. godine	Član
Dubravko Radošević	Ponovno imenovan 27. svibnja 2014. godine	Član
Zvonimir Jelić	Ponovno imenovan 8. srpnja 2014. godine	Član i predstavnik zaposlenika

Uprava

Uprava se sastoji od jednog člana:

Gordana Kovačević	Ponovno imenovana 1. siječnja 2015. godine	Direktorica
-------------------	--	-------------

Izvršno posloводство

Članovi izvršnog posloводства na dan 31. prosinca 2016. godine:

Gordana Kovačević	Direktorica
Branko Dronjić	Direktor, Informacijske tehnologije i ispitna okolina
Damir Bušić	Direktor, Upravljanje komercijalnim aspektima poslovanja (uključujući i pravne poslove)
Dario Runje	Direktor, Kompetencijska domena za radiopristupne mreže
Dragan Fratrić	Direktor, Opći poslovi
Goran Ožbolt	Direktor, Prodaja i marketing za Tele2 i Alternativne operatore
Grga Mrkonjić	Direktor, Prodaja i marketing za HT
Hrvoje Benčić	Direktor, Rješenja za kupce; Operativna/poslovna podrška kupcima
Ivan Barać	Direktor, Prodaja i marketing za ZND
Jagoda Barać	Direktorica, Prodaja i marketing za susjedne zemlje
Marijana Đuzel	Direktorica, Upravljanje ljudskim potencijalima
Milan Živković	Direktor, Strategija i razvoj poslovanja
Miroslav Kantolić	Direktor, Prodaja i marketing za VIPnet
Patrick Gerard Martin	Direktor, Centar za istraživanje i razvoj
Patrik Wahlgren	Direktor, Financije
Snježana Bahtijari	Direktorica, Komunikacije
Tihomir Šicel	Savjetnik za poslovnu izvrsnost

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Odgovornost je Uprave za svaku poslovnu godinu pripremiti konsolidirane financijske izvještaje koji daju istinit i vjeran prikaz financijske pozicije Grupe i rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, te vođenje odgovarajuće računovodstvene evidencije potrebne za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava ima općenitu odgovornost za poduzimanje koraka u cilju očuvanja imovine Grupe te sprečavanja i ustanovljavanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima, koje će dosljedno primjenjivati, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena te pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem nije primjerena.

Uprava je odgovorna dostaviti Nadzornom odboru godišnji izvještaj o ekonomskom položaju Grupe zajedno s godišnjim konsolidiranim financijskim izvještajima na odobrenje. Nakon odobrenja, izvještaji će biti predloženi Glavnoj skupštini dioničara Grupe.

Konsolidirane financijske izvještaje na stranicama 10 do 61 Uprava je odobrila 21. travnja 2017. godine za podnošenje Nadzornom odboru, a što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Gordana Kovačević
Direktorica
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
10000 Zagreb
Hrvatska

ERICSSON
Ericsson Nikola Tesla d.d.
Krapinska 45
HR-10 000 Zagreb
CROATIA

39

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima i Upravi društva Ericsson Nikola Tesla d.d.:

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, konsolidirani financijski položaj društva Ericsson Nikola Tesla d.d. („Društvo“) i njegovih podružnica (zajedno „Grupa“) na dan 31. prosinca 2016. i njezinu konsolidiranu financijsku uspješnost te njezine konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji (MSFI).

Što smo revidirali

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sadrže sljedeće:

- konsolidirano izvješće o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2016.,
 - konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti za godinu tada završenu;
 - konsolidirano izvješće o promjenama kapitala za godinu tada završenu;
 - konsolidirano izvješće o novčanim tokovima za godinu tada završenu; i
 - bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.
-

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja*.

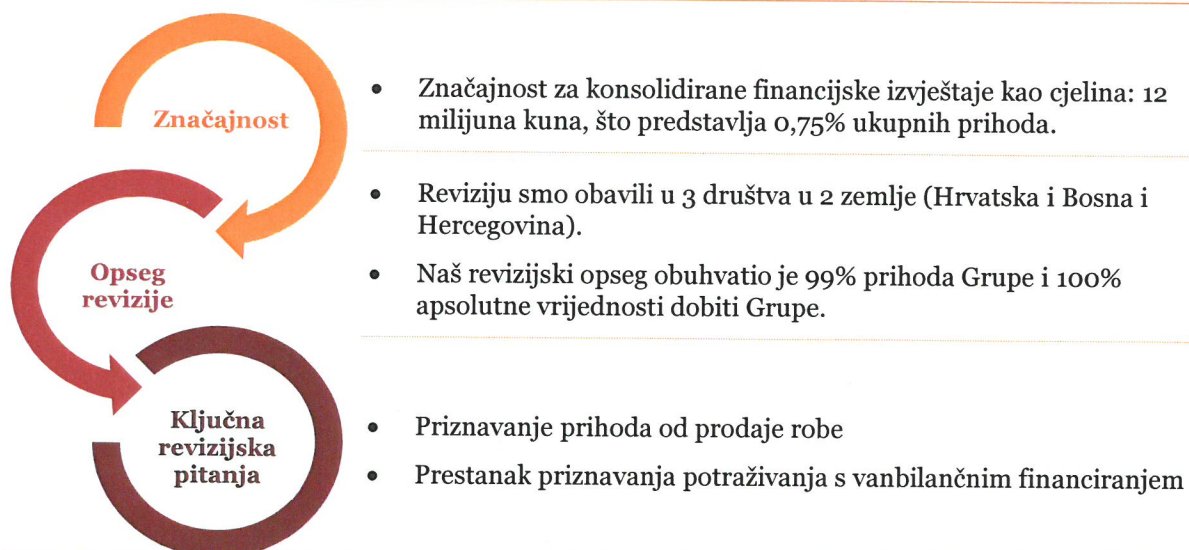
Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Grupe u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Naš revizijski pristup

Pregled

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; kao na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Također smo obavili postupke vezano za zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu da li postoje dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja na konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Značajnost

Na opseg naše revizije je utjecala naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Temeljem naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući sveukupnu značajnost Grupe za konsolidirane financijske izvještaje kao cjeline, kako je prikazano u tablici u nastavku. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ukoliko postoji, pojedinačno i u zbroju na konsolidirane financijske izvještaje kao cjeline.

Značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelina:

12 milijuna kuna (2015.: 8,5 milijuna kuna)

Kako smo je utvrdili

0,75% ukupnih prihoda

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo

Smatramo da su prihodi mjerilo prema kojem dioničari najčešće mjere uspješnost poslovanja Grupe. Nadalje, većina prodaje i nabave ostvarena je temeljem internih transakcija unutar Ericsson Grupe i podložne su politikama transfernih cijenama.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Priznavanje prihoda od prodaje robe

Vidi bilješku 1 uz financijske izvještaje pod naslovom „Priznavanje prihoda“ i bilješku 24 (Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja).

Usredotočili smo se na priznavanje prihoda, jer uvjeti plaćanja kupaca navedeni u ugovorima obično nisu u skladu s vremenskim slijedom kriterija priznavanja prihoda. Prihodi od isporuke robe uglavnom se priznaju po zapisniku o primopredaji odobrenog od strane kupca.

Procijenili smo dosljednost primjene politike priznavanja prihoda upotrebljavajući sljedeće procedure:

- Testirali smo dizajn i operativnu učinkovitost kontrola (uključujući i informatičke kontrole) nad sustavima prihoda diljem Grupe kako bismo utvrdili stupanj pouzdanosti u automatske kontrole i opće informatičko okruženje.

- Provjerili smo jesu li prihodi priznati u ispravno vrijeme testiranjem uzorka transakcija i ugovora, te uspoređujući vrijeme priznavanja prihoda s zapisnicima o primopredaji odobrenim od strane klijenta.

- Također smo na bazi uzorka testirali prikladnost odgođenog prihoda povezivanjem statusa isporuke pojedinih ugovora i vremena izdavanja računa.

U našim testiranjima nismo utvrdili iznimke.

Ključna revizijska pitanja

Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje

Prestanak priznavanja potraživanja s izvanbilančnim financiranjem

Vidi bilješku 2 (b) uz financijske izvještaje pod naslovom „Prestanak priznavanja potraživanja s vanbilančnim financiranjem“

U 2016. godini, Grupa je sklopila nekoliko novih ugovora s kupcima na inozemnom tržištu s ukupnim prihodima u iznosu od 141 milijuna kuna.

Usredotočili smo se na ovo područje zbog važnosti i složenosti ovih ugovora. Ugovori uključuju dugoročne uvjete plaćanja, osiguranje povezanog potraživanja kroz zaseban ugovor o osiguranju i strukturu kreditiranja dobavljača. Kao dio tih ugovora, Grupa je također izdala jamstva banci koja je osigurala financiranje za rizik neplaćanja od strane osiguravajućeg društva.

Na temelju detaljne analize povezanih računovodstvenih kriterija, Uprava Grupe je zaključila da je prikladno prestati priznavati dio nastalih potraživanja, te iskazati komponentu financiranja kao vanbilančnu transakciju.

Obavili smo sljedeće testiranje u pogledu navedenih transakcija:

- svaku transakciju smo razmatrali zasebno pažljivo čitajući specifične odredbe ugovora;
- dobili smo vanjske potvrde na bazi uzorka od kupca i banke koja je osigurala financiranje vezano za početna potraživanja Grupe i dio koji se prestao priznavati čime je potvrđen iznos ukupnih otvorenih potraživanja i obveza koje proizlaze iz tih transakcija.

- Također smo ocijenili i formirali vlastiti stav o analizi Uprave u pogledu kriterija za prestanak priznavanja potraživanja. Razmatrali smo da li je došlo do prijenosa trećim stranama prava na novčane tokove te prijenosa rizika (koji se primarno odnose na rizik kašnjenja plaćanja i kreditni rizik). Utvrdili smo da su ove transakcije iskazane i dosljedno prezentirane sukladno povezanim zahtjevima računovodstvenih standarda (MSFI).

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Konsolidirano godišnje izvješće Grupe koje uključuje Opći izvještaj i Društveni izvještaj, a koji sadrži Primjenu načela korporativnog upravljanja, ali ne uključuju konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Opći izvještaj i Društveni izvještaj, a koji sadrži Primjenu načela korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Općeg izvještaja i Društvenog izvještaja, a koji sadrži Primjenu načela korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru da li Opći izvještaj i Društveni izvještaj uključuju objave zahtijevane člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, te da li Primjena načela korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na poslu kojeg smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Općem izvještaju i Društvenom izvještaju, a koji sadrži Primjenu načela korporativnog upravljanja, za financijsku godinu za koju su konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s konsolidiranim financijskim izvještajima;
- Opći izvještaj i Društveni izvještaj sastavljeni su u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu; te
- Primjena načela korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njezina okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ukoliko zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Općem izvještaju i Društvenom izvještaju, a koji sadrži Primjenu načela korporativnog upravljanja. U tom smislu mi nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijave ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijave ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijave je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevarena može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano za financijske informacije subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje na konsolidirane financijske izvještaje. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Mi smo samostalno odgovorni za naše izvješće neovisnog revizora.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Tamara Maćašović.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Ulica kneza Ljudevita Posavskog 31, Zagreb
21. travnja 2017.

Tamara Maćašović
Član Uprave, ovlaštenu revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o.³
za reviziju i konzalting
Zagreb, Ulica kneza Lj. Posavskog 31

Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine

	<i>Bilješke</i>	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Prihodi od prodaje	3, 4	1.591.602	1.364.258
Trošak prodanih proizvoda		<u>(1.401.797)</u>	<u>(1.187.023)</u>
Bruto dobit		189.805	177.235
Troškovi prodaje		(44.153)	(49.066)
Administrativni troškovi		(33.548)	(33.121)
Ostali poslovni prihodi		4.658	4.489
Ostali poslovni troškovi		<u>(3.179)</u>	<u>(8.168)</u>
Dobitak iz poslovanja		<u>113.583</u>	<u>91.369</u>
Financijski prihodi	7	5.826	1.761
Financijski rashodi	7	<u>(582)</u>	<u>(199)</u>
Neto financijski prihodi		<u>5.244</u>	<u>1.562</u>
Dobit prije oporezivanja		118.827	92.931
Porez na dobit	8	<u>(8.083)</u>	<u>(1.582)</u>
Dobit za godinu		<u>110.744</u>	<u>91.349</u>
Ostala sveobuhvatna dobit – stavke koje se naknadno mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka:			
Tečajne razlike		<u>(49)</u>	<u>(17)</u>
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu		<u>110.695</u>	<u>91.332</u>
Zarada po dionici (kuna)	9	<u>83.34</u>	<u>68.74</u>

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca 2016. godine

	<i>Bilješke</i>	2016. '000 kn	2015. '000 kn
IMOVINA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	<i>10</i>	122.897	137.667
Nematerijalna imovina	<i>11</i>	7.285	6.532
Zajmovi i potraživanja	<i>12</i>	81.160	19.235
Odgođena porezna imovina	<i>8</i>	14.250	-
Ostala dugotrajna imovina		40	40
Ukupno dugotrajna imovina		<u>225.632</u>	<u>163.474</u>
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	<i>13</i>	9.796	21.187
Potraživanja od kupaca	<i>14</i>	174.952	131.800
Potraživanja od povezanih društava	<i>25(c)</i>	88.858	113.949
Ostala potraživanja	<i>15</i>	14.325	3.396
Potraživanja po preplaćenom porezu na dobit		1.172	1.204
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	<i>16</i>	62.993	53.917
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		5.671	1.744
Novac i novčani ekvivalenti	<i>17</i>	224.725	233.195
Ukupno kratkotrajna imovina		<u>582.492</u>	<u>560.392</u>
UKUPNO IMOVINA		<u>808.124</u>	<u>723.866</u>

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (nastavak)
na dan 31. prosinca 2016. godine

	<i>Bilješke</i>	2016. '000 kn	2015. '000 kn
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	18(a)	133.165	133.165
Vlastite dionice		(1.630)	(3.434)
Zakonske rezerve	18(c)	6.658	6.658
Zadržana dobit		148.686	171.539
Ukupno kapital i rezerve		<u>286.879</u>	<u>307.928</u>
Dugoročne obveze			
Uzeti kamatonosni zajmovi	19	8.962	-
Ostale dugoročne obveze	20	24.288	12.345
Primanja zaposlenih	21(a)	8.560	9.060
Ukupno dugoročne obveze		<u>41.810</u>	<u>21.405</u>
Kratkoročne obveze			
Obveze prema povezanim društvima	25(c)	73.215	40.087
Uzeti kamatonosni zajmovi		-	32
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	156.413	164.477
Obveze za porez na dobit		21.659	-
Rezerviranja	23	16.011	10.003
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	24	212.137	179.934
Ukupno kratkoročne obveze		<u>479.435</u>	<u>394.533</u>
Ukupno obveze		<u>521.245</u>	<u>415.938</u>
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		<u>808.124</u>	<u>723.866</u>

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine

	Dionički kapital ‘000 kn	Vlastite dionice ‘000 kn Bilješka 18 (b)	Zakonske rezerve ‘000 kn	Zadržana dobit ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2015. godine	133.165	(8.462)	6.658	204.105	335.466
Promjene u kapitalu za 2015. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	91.332	91.332
Raspodijeljena dividenda za 2015. godinu, bilješka 18(d)	-	-	-	(119.593)	(119.593)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(4.062)	-	-	(4.062)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	6.840	-	(6.840)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 21 (b)	-	2.250	-	(398)	1.852
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	2.933	2.933
Transakcije s vlasnicima	-	5.028	-	(123.898)	(118.870)
Na dan 31. prosinca 2015. godine	133.165	(3.434)	6.658	171.539	307.928
Na dan 1. siječnja 2016. godine	-	-	-	-	-
Promjene u kapitalu za 2016. godinu					
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	110.695	110.695
Raspodijeljena dividenda za 2015. godinu, bilješka 18(d)	-	-	-	(132.846)	(132.846)
Otkup vlastitih dionica, bilješka 18 (b)	-	(1.140)	-	-	(1.140)
Isplate s temelja dionica, bilješka 21 (b)	-	2.087	-	(2.087)	-
Prodaja vlastitih dionica, bilješka 21 (b)	-	857	-	123	980
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima, bilješka 21 (b)	-	-	-	1.262	1.262
Transakcije s vlasnicima	-	1.804	-	(133.548)	(131.744)
Na dan 31. prosinca 2016. godine	133.165	(1.630)	6.658	148.686	286.879

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine

	<i>Bilješke</i>	2016.	2015.
		'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti			
<i>Dobit prije oporezivanja</i>		<u>118.827</u>	<u>92.931</u>
Ispravci:			
Amortizacija	5,10,11	48.734	51.851
Umanjenja vrijednosti i ukidanja		16.398	2.748
Neto povećanje u rezerviranjima	23	18.999	10.560
Dobitak od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(102)	(240)
Neto gubitak/(dobitak) od ponovnog vrednovanja financijske imovine		(2.033)	21
Amortizacija diskonta		(657)	(69)
Prihodi od kamata		(3.346)	(3.833)
Rashodi od kamata	7	582	199
Nerealizirana dobit/gubici od tečajnih razlika, neto		(5.322)	2.073
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima	6	1.262	2.933
		<u>193.342</u>	<u>159.174</u>
<i>Promjene u obrtnom kapitalu</i>			
Potraživanja		(75.303)	23.799
Zalihe		11.391	9.759
Obveze		60.289	52.793
		<u>189.719</u>	<u>245.525</u>
<i>Novac od poslovnih aktivnosti</i>			
Plaćene kamate		(582)	(198)
Uplata poreza na dobit		(2.100)	(2.181)
		<u>187.037</u>	<u>243.146</u>
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti			
Primljene kamate		2.753	2.945
Primljene dividende		212	-
Naplata od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		83	355
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme te nematerijalne imovine		(37.488)	(64.212)
Depoziti kod financijskih institucija - neto		(19.846)	66
Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(89.000)	(92.000)
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		81.745	82.142
		<u>(61.541)</u>	<u>(70.704)</u>

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Konsolidirani izvještaj o novčanom toku (nastavak)
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016. godine

	<i>Bilješke</i>	2016.	2015.
		'000 kn	'000 kn
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti			
Kupnja vlastitih dionica	<i>18(b)</i>	(1.140)	(4.062)
Plaćena dividenda	<i>18(d)</i>	(132.846)	(119.715)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(133.986)	(123.777)
Efekt promjene tečaja po novcu i novčanim ekvivalentima		20	(2.433)
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(8.470)	46.232
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		233.195	186.963
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	<i>17</i>	<u>224.725</u>	<u>233.195</u>

Bilješke na stranicama 16 do 61 čine sastavni dio ovih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje

1 Značajne računovodstvene politike

Pravna osoba

Ericsson Nikola Tesla d.d. (Matično društvo) je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj, gdje mu je i registrirano sjedište koje se nalazi na adresi Krapinska 45, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska. Dionice Matičnog društva uvrštene su u kotaciju Redovitog tržišta Zagrebačke burze. Ericsson Nikola Tesla d.d. je ove konsolidirane financijske izvještaje sastavio na dan 31. prosinca 2016. godine za godinu koja je tada završila, i to za Matično društvo i njegova četiri aktivna ovisna društva (od kojih dva sa sjedištem u Hrvatskoj, jedno u Bosni i Hercegovini i jedno na Kosovu) te dva neaktivna ovisna društva sa sjedištem u Hrvatskoj (Grupa). Pregled osnovnih računovodstvenih politika Grupe naveden je u nastavku.

Primjena

Konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija (MSFI). Konsolidirani financijski izvještaji su također u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu važećim na dan izdavanja ovih konsolidiranih financijskih izvještaja. Ovi su financijski izvještaji prijevod službenih zakonom predviđenih financijskih izvještaja prema MSFI-ju.

Osnove za pripremu

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su po načelu povijesnog troška izuzevši financijske instrumente koji su iskazani po fer vrijednosti, a koji uključuju derivativne financijske instrumente i financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim razdobljima predstavljenim u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima.

Sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jem zahtijeva od posloводства donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i na iznos objavljene imovine i obveza, prihoda i rashoda. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim ostalim faktorima za koje se vjeruje da su razumni u određenim okolnostima, a čiji rezultat stvara osnovu pri postupku donošenja prosudbi o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza, a koje nisu vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultat može se razlikovati od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke se stalno preispituju. Preispitivanje računovodstvenih procjena priznaje se u razdoblju u kojemu se preispitivanje obavlja, ako ono utječe samo na to razdoblje, ili u razdoblju preispitivanja i budućim razdobljima, ako ono utječe na tekuće i buduća razdoblja. Prosudbe izvršnog posloводства pri primjeni MSFI-ja koji imaju značajan utjecaj na konsolidirane financijske izvještaje i procjene prikazane su u bilješci 2.

Neograničenost vremena poslovanja

Nakon preispitivanja, izvršno posloводство realno očekuje da Grupa ima adekvatne resurse za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Grupa stoga i dalje usvaja pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja u pripremi konsolidiranih financijskih izvještaja.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja

(a) Novi i dopunjeni standardi, dodaci i tumačenja koje je Grupa usvojila

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2016. godine usvojila sljedeće nove i dopunjene standarde koje je usvojila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije – Dodaci MRS-u 16 i MRS-u 38
- Inicijativa za objavom – Dodaci MRS-u 1
- Godišnja poboljšanja za izvještajni ciklus od 2012. do 2014. godine sastoje se od promjena na četiri standarda (MSFI 5, MSFI 7, MSFI 19, MRS 34)

Usvajanje ovih poboljšanja nije imalo utjecaja na tekuće razdoblje kao ni na prethodna razdoblja te vjerojatno neće imati utjecaja na buduća razdoblja.

(b) Standardi, dodaci i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi

Objavljeno je nekoliko novih standarda i dodataka MSFI-jevima te smjernica Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) koji još nisu na snazi za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2016. godine i koje Grupa nije ranije usvojila. Ne očekuje se da će ove promjene imati značajan utjecaj na buduće financijske izvještaje Grupe, osim sljedećih standarda:

MSFI 9 Financijski instrumenti i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

MSFI 9 regulira klasifikaciju, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza i uvodi nova pravila za računovodstvo zaštite.

Uprava Grupe procijenila je sljedeće moguće efekte primjene novog standarda MSFI 9 na svoje financijske izvještaje:

- Nakon promjena koje je IASB odobrio u srpnju 2014. Grupa više ne očekuje da će nova pravila o klasifikaciji, mjerenju i prestanku priznavanja imati utjecaj na njezinu financijsku imovinu i obveze.
- Također neće biti nikakvog učinka na iskazivanje financijskih obveza Grupe jer novi zahtjevi isključivo utječu na iskazivanje financijskih obveza koje su priznate po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, a Grupa takvih obveza nema.
- Novi model umanjenja vrijednosti jest model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) koji može dovesti do ranijeg priznavanja kreditnih gubitaka. Grupa još nije procijenila utjecaj novih pravila na svoja rezerviranja za umanjenje vrijednosti.

Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima i povezani dodaci raznim drugim standardima (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine)

Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde izdao je novi standard za priznavanje prihoda. On će zamijeniti MRS 18 koji pokriva ugovore za robu i usluge i MRS 11 koji pokriva ugovore o izgradnji.

Novi standard temelji se na načelu da se prihodi priznaju kada se kontrola nad dobrima ili uslugama prenosi na kupca tako da pojam kontrole zamjenjuje postojeći pojam rizika i koristi.

Neke ključne promjene u odnosu na sadašnju praksu jesu sljedeće:

- Svi paketi roba ili usluga koje se razlikuju trebaju se zasebno priznavati te je sve popuste i rabate na ugovornu cijenu potrebno alocirati na zasebne elemente.
- Prihodi se mogu priznati ranije nego prema sadašnjim standardima ako naknada varira iz bilo kojeg razloga (kao npr. za poticaje, rabate, naknade za dobro izvođenje posla, autorske naknade, postizanje željenog ishoda itd.) – minimalni iznosi moraju se priznati ako ne postoji značajan rizik od ukidanja.
- Trenutak u kojem se prihodi mogu priznavati može se promijeniti: dio prihoda koji se priznaje u trenutku kada je ugovor pri završetku možda će se morati priznavati tijekom trajanja ugovora i obrnuto.
- Postoje nova posebna pravila o, među ostalim, licencama, jamstvima, nepovratnim naknadama koje se unaprijed plaćaju i konsignacijskim aranžmanima.
- Kao i kod svakog novog standarda postoji povećani opseg objava.

Subjekti će moći birati između potpune retroaktivne primjene ili prospektivne primjene s dodatnim objavama.

Grupa u ovom trenutku ne može procijeniti utjecaj novih pravila na svoje financijske izvještaje, već će provesti detaljniju procjenu utjecaja u sljedećih dvanaest mjeseci. Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu.

MSFI 16 Najmovi (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine, prijevremena primjena dopuštena je samo uz istodobnu primjenu MSFI-ja 15)

MSFI 16 prvenstveno će imati utjecaj na računovodstvo najmoprimca koji će u bilanci morati priznati gotovo sve najmove. Standardom se uklanja dosadašnja razlika između poslovnih i financijskih najмова te se zahtijeva priznavanje imovine (pravo na korištenje iznajmljene imovine) i financijskih obveza plaćanja najma za gotovo sve ugovore o najmu. Neobavezno izuzeće postoji za kratkotrajne najmove i najmove male vrijednosti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

(b) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, ali još nisu na snazi (nastavak)

Utjecaj će se vidjeti i u računu dobiti i gubitka jer je ukupni trošak u pravilu veći u prvim godinama najma, a manji u kasnijim godinama najma. Uz to će se poslovni rashodi zamijeniti kamatama i amortizacijom, pa će se promijeniti i ključni metrički podaci kao što je EBITDA.

Novčani tok od poslovnih aktivnosti bit će veći jer se plaćanja glavnice obveze za najam klasificiraju u financijske aktivnosti. Samo se plaćanja kamata mogu i dalje iskazivati kao novčani tokovi od poslovnih aktivnosti.

Računovodstvo najmodavaca neće se značajno mijenjati. Mogu se pojaviti neke razlike zbog novih smjernica o definiciji najma. Po MSFI-ju 16 ugovor jest ili sadrži najam ako se ugovorom prenosi pravo upravljanja korištenjem identificirane imovine na određeno vremensko razdoblje u zamjenu za naknadu.

Grupa u ovom trenutku ne može procijeniti utjecaj novog standarda na svoje financijske izvještaje, već će provesti detaljniju procjenu utjecaja u sljedećih dvanaest mjeseci. Uprava će navedeni standard usvojiti s datumom stupanja na snagu i nakon što ga usvoji Europska unija.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu to društvo posluje ('funkcionalna valuta'). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnina, postrojenja i opreme iskazane su po stvarnoj ili pretpostavljenoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje, unutar knjigovodstvene vrijednosti stavke nekretnina, postrojenja i opreme, troškove zamjene dijelova određene stavke u trenutku nastanka ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ugrađene u taj dio pritićati u Grupi i ako je taj trošak pouzdano mjerljiv. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak u razdoblju u kojemu nastaju. Tamo gdje dijelovi nekretnina, postrojenja i opreme imaju različit korisni vijek trajanja, evidentiraju se kao posebne stavke nekretnina, postrojenja i opreme.

Zemljište se ne amortizira. Amortizacija ostale imovine obračunava se linearnom metodom kako bi se troškovi amortizacije rasporedili kroz preostali korisni vijek trajanja imovine. Procijenjeni korisni vijek trajanja imovine prikazan je kako slijedi:

	Korisni vijek trajanja
Zgrade	5 - 30 godina
Postrojenja i oprema	2 - 10 godina
Ostalo	5 - 7 godina

Metoda amortizacije, korisni vijek trajanja i preostale vrijednosti preispituju se i usklađuju, ako je potrebno, na svaki datum bilance. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se na nadoknadivu vrijednost u trenutku kada knjigovodstvena vrijednost nadmaši procijenjenu nadoknadivu vrijednost. Dobici i gubici od prodaje utvrđuju se usporedbom primitaka od prodaje s knjigovodstvenom vrijednošću i uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se početno vodi po trošku ulaganja te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sastoji se od računalnih programa i amortizira se linearnom metodom kroz 2 - 4 godine. Troškovi povezani s održavanjem računalnih programa priznaju se kao trošak u trenutku nastajanja.

Umanjenje vrijednosti imovine

a) Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Godišnje se ispituje umanjenje vrijednosti za imovinu koja ima neograničen korisni vijek uporabe i koja se ne amortizira (kao što je goodwill). Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina, osim goodwilla, za koju je iskazan gubitak od umanjenja vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti.

b) Umanjenje vrijednosti financijske imovine

Na svaki datum bilance Grupa procjenjuje postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijskih sredstava. Značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti vrijednosnica ispod nabavne vrijednosti smatra se pokazateljem umanjenja vrijednosti.

Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca provodi se kada postoje objektivni dokazi da Grupa neće moći naplatiti sva svoja potraživanja u skladu s dogovorenim uvjetima. Značajne financijske poteškoće dužnika, vjerojatnost dužnikovog stečaja te neizvršenje ili propusti u plaćanjima, smatraju se pokazateljima umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Iznos ispravka vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih priljeva diskontiranih korištenjem izvorne efektivne kamatne stope.

Financijski instrumenti

Grupa klasificira svoje financijske instrumente u slijedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Klasifikacija ovisi o svrsi zbog koje su financijski instrumenti stečeni. Izvršno posloводство određuje klasifikaciju financijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i ponovno provjerava tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

a) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja obuhvaćaju svu nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospjećem dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna imovina. Krediti i potraživanja Grupe obuhvaćaju 'potraživanja od kupaca i ostala potraživanja', 'depozite' i 'novac i novčane ekvivalente' u bilanci.

Kredit i potraživanja iskazani su po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

b) Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka je financijska imovina namijenjena trgovanju. Financijska imovina se klasificira u ovu kategoriju ukoliko je nabavljena isključivo s namjenom prodaje u kratkom vremenskom razdoblju. Derivativni instrumenti su također kategorizirani kao namijenjeni za trgovanje osim ukoliko nisu kategorizirani kao instrumenti zaštite. Imovina iskazana u ovoj kategoriji klasificira se kao kratkotrajna ukoliko se očekuje da će biti realizirana u periodu do 12 mjeseci, u suprotnom se klasificira kao dugotrajna imovina.

Sva kupljena i prodana ulaganja priznaju se na datum transakcije, tj. na datum na koji se Grupa obvezala kupiti ili prodati sredstvo. Ulaganja se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije za cjelokupnu financijsku imovinu koja nije iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina iskazana po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, dok se troškovi transakcije iskazuju odmah u računu dobiti i gubitka. Financijska imovina prestaje se priznavati kada isteknu ili su prenesena prava na primitak novčanih tokova od ulaganja ili kada je Grupa prenijela sve bitne rizike i koristi vlasništva.

Fer vrijednosti ulaganja koja kotiraju na burzi temelje se na tekućim cijenama ponude. Ako tržište za neko financijsko sredstvo nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene vrijednosti koje uzimaju u obzir nedavne transakcije pod uobičajenim trgovačkim uvjetima, te usporedbu s drugim sličnim instrumentima, analizu diskontiranog novčanog toka i modela određivanja cijena opcija, maksimalno koristeći tržišne informacije te se minimalno oslanjajući na informacije specifične za poslovni subjekt.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja se početno priznaju po fer vrijednosti dane naknade, i vode se po amortiziranom trošku, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Potraživanja se svode na procijenjenu ostvarivu vrijednost putem rezerviranja za umanjene vrijednosti.

Ugovori o pružanju usluga proizvodnje u tijeku prikazuju se po trošku uvećanom za ostvarenu dobit do datuma prikazivanja, umanjenom za rezerviranja za buduće gubitke te umanjenom za fakturiranje dugoročnih ugovora koje je u tijeku. Trošak uključuje ukupne izdatke koji su direktno vezani uz određeni projekt i alokaciju fiksnih i varijabilnih indirektnih troškova koji su nastali tijekom ugovorenih aktivnosti Grupe na temelju planiranih vrijednosti.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac uključuje novac u bankama i gotovinu. Novčani ekvivalenti uključuju depozite po viđenju i oročene depozite s dospjećem do tri mjeseca.

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

Obveze prema dobavljačima i ostale obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, a nakon toga vrednuju po amortiziranom trošku nabave uz korištenje metode efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Zalihe

Zalihe se iskazuju po vrijednosti troška nabave ili neto ostvarive vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu tijekom redovnog poslovanja, umanjenu za procijenjene troškove do završetka i troškove prodaje. Trošak ostalih zaliha temelji se na metodi FIFO (First In First Out) i uključuje troškove nastale prilikom nabave zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Proizvodne zalihe uključuju materijal, rad i indirektno troškove te troškove nastale prilikom kupnje zaliha i dovođenja istih na njihovu sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe koje imaju spori obrtaj i zastarjele zalihe svedene su na procijenjenu ostvarivu vrijednost.

Dionički kapital

Dionički kapital iskazan je u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vanjski troškovi koji se mogu izravno pripisati izdavanju novih redovnih dionica ili opcija odbijaju se od dioničke glavnice umanjeno za sve povezane poreze. Ako Matično društvo kupuje vlastite dionice, plaćena naknada, uključujući sve izravno pripadajuće troškove transakcije (umanjene za porez na dobit), umanjuje dioničku glavnica koja se može pripisati dioničarima sve do povlačenja dionica ili njihova ponovnog izdavanja. Kada se takve dionice kasnije ponovno izdaju, svaka primljena naknada, umanjena za sve izravno pripadajuće troškove transakcije kao i učinke poreza na dobit, uključena je u glavnica koja se može pripisati dioničarima.

Porez na dobit

Porez na dobit za razdoblje temelji se na oporezivoj dobiti financijske godine i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, osim kada se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu i rezervama pa se u tom slučaju priznaje u kapitalu i rezervama. Iznos poreza na dobit za tekuću godinu obračunava se na temelju poreznog zakona koji je na dan bilance na snazi ili se djelomično primjenjuje u zemljama u kojima Matično društvo i njegova ovisna društva posluju i ostvaruju oporezivu dobit. Uprava povremeno procjenjuje pojedine stavke u poreznim prijavama s obzirom na situacije u kojima su primjenjive porezne odredbe podložne tumačenju, te razmatra formiranje rezerviranja, gdje je to prikladno, na temelju očekivanog iznosa koji treba platiti Poreznoj upravi.

Odgođeni porezi priznaju se metodom bilančne obveze na privremene razlike između porezne osnovice imovine i obveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti u financijskim izvještajima. Međutim, odgođeni se porez ne priznaje ako proizlazi iz početnog priznavanja imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovno spajanje, a koja u vrijeme transakcije ne utječe na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit (porezni gubitak). Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se u bilanci iskazuju kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze. Odgođena porezna imovina priznaje se kada je vjerojatno da će se ostvariti dostatna oporeziva dobit za korištenje odgođene porezne imovine. Na svaki datum bilance Grupa ponovno procjenjuje nepriznatu odgođenu poreznu imovinu i knjigovodstvenu vrijednost odgođene porezne imovine.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina odražava neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u svrhu financijskog izvještavanja te iznosa koji se koriste u svrhu poreza na dobit. Odgođena porezna imovina i obveze mjere se poreznim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje da će te privremene razlike biti nadoknađene ili podmirene na temelju poreznih stopa koje su na snazi ili se djelomično primjenjuju na datum bilance.

Mjerenje odgođene porezne obveze i odgođene porezne imovine odražava porezne efekte prilikom nadoknade ili podmirenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a koje Grupa očekuje na datum bilance.

Strana valuta

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u funkcionalnu valutu primjenom tečaja na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze u stranoj valuti na dan bilance preračunate su u funkcionalnu valutu po tečaju koji se primjenjuje na datum bilance. Tečajne razlike proizašle iz promjene tečaja evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Nemonetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti po fer vrijednosti pretvorene su u funkcionalnu valutu prema tečaju koji se primjenjuje na datum utvrđivanja vrijednosti. Nemonetarna imovina te stavke koje se mjere po „povijesnom trošku u stranoj valuti“ ponovno se ne preračunavaju.

Stavke uključene u financijske izvještaje svake pojedine članice Grupe iskazane su u valuti primarnog gospodarskog okruženja u kojemu članica Grupe posluje (funkcionalna valuta). Konsolidirani financijski izvještaji prikazani su u kunama, što predstavlja funkcionalnu valutu Matičnog društva i izvještajnu valutu Grupe.

Rezultati poslovanja i financijsko stanje svih članica Grupe čija se funkcionalna valuta razlikuje od izvještajne valute preračunavaju se u izvještajnu valutu kako slijedi:

- (i) imovina i obveze za svaku bilancu preračunavaju se prema zaključnom tečaju na datum te bilance;
- (ii) prihodi i rashodi za svaki račun dobiti i gubitka preračunavaju se prema prosječnim tečajevima; i
- (iii) sve nastale tečajne razlike priznaju se na zasebnoj poziciji unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

U konsolidaciji, tečajne razlike nastale preračunom neto ulaganja u inozemna ovisna društva evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prilikom prodaje inozemnog ovisnog društva, sve tečajne razlike iz kapitala reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao dio dobitka ili gubitka od prodaje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje predstavljaju vrijednost proizvoda koji se prodaju i usluga koje se pružaju kupcima tijekom razdoblja, isključujući porez na dodanu vrijednost, diskonte i rabate. Prihodi se priznaju uzimajući u obzir sve značajne ugovorne uvjete kada je proizvod isporučen ili usluga obavljena, kada je došlo do prijenosa rizika, kada je iznos prihoda fiksni ili odrediv te kada je naplata prilično sigurna. Specifični kriteriji izvršavanja i prihvaćanja ugovora mogu utjecati na vrijeme priznavanja i iznose priznatih prihoda.

Grupa koristi 3 glavne vrste ugovora s krajnjim kupcima:

- Ugovori o isporukama: Ugovori o isporuci proizvoda ili kombinacije proizvoda koji čine cjelokupnu ili djelomičnu mrežu te isporuka samostalnih proizvoda. Srednji i veliki ugovori o isporukama uglavnom uključuju višestruke elemente. Takvi elementi uglavnom predstavljaju standardizirane tipove opreme ili softvera te usluga kao što su usluge izgradnje mreže.

Prihodi se priznaju kada se rizici i koristi prenesu na kupca, što je u pravilu utvrđeno u ugovornim uvjetima trgovanja. Kod ugovora o isporukama koji imaju višestruke elemente, prihodi se alociraju na svaki element na temelju relativnih fer vrijednosti.

- Ugovori o izgradnji: Ugovori u kojima Grupa kupcu isporučuje cjelokupnu mrežu koja se uglavnom temelji na novoj tehnologiji ili ima komponente koje su izrađene specijalno za kupca.

Prihodi od ugovora o izgradnji priznaju se po stupnju dovršenosti koristeći metodu ugovorne dinamike izvršenja poslova ili metodu nastalih troškova. Svaki dugotrajni ugovor o izgradnji procjenjuje se zasebno i iskazuje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti priznavanjem prihoda i povezanih troškova u skladu s aktivnostima iz ugovora.

- Ugovori o obavljanju usluga: Ugovori za razne usluge kao što su izobrazba, konzultantske usluge, projektiranje, montaža i upravljane usluge ugovorene temeljem višegodišnjih ugovora.

Prihodi se općenito priznaju kada su usluge obavljene. Prihodi za ugovore o obavljanju usluga s fiksnim cijenama koji pokrivaju duže razdoblje priznaju se linearno tijekom trajanja ugovora.

Većina proizvoda i usluga Grupe prodaje se temeljem ugovora o isporukama koji uključuju višestruke elemente kao što su bazne stanice, kontroleri baznih stanica, komutacijski centri za pokretne komunikacije, usmjernici, mikrovalni linkovi, razni softverski proizvodi te s njima povezane usluge montaže i integracije. Takvi ugovorni elementi općenito imaju zasebne cijene iskazane po artiklima koje se nalaze u cjenicima dogovorenim s pojedinim kupcima.

Profitabilnost pojedinih ugovora procjenjuje se periodično, a rezerviranje za procijenjene gubitke utvrđuje se u trenutku kada se pojavi mogućnost nastanka gubitka.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih

a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa dodjeljuje zaposlenicima jubilarne nagrade i jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projekcije kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za primanja.

b) Isplate s temelja dionica

Grupa koristi plan nadoknade vlasničkim instrumentima i temeljem dionica koji omogućava dodjelu dionica zaposlenicima u skladu s internom politikom. Fer vrijednost primljenih usluga od zaposlenih u zamjenu za dodijeljene dionice priznaje se kao trošak uz prateće povećanje kapitala. Fer vrijednost se određuje na datum dodjele i raspoređuje na razdoblje tijekom kojeg zaposlenik ima bezuvjetno pravo na dionice. Ukupan iznos troška, koji se priznaje kroz razdoblje stjecanja prava, određuje se u odnosu na fer vrijednost dodijeljenih dionica. Na svaki datum bilance Matično društvo pregledava procjene broja dionica čija se dodjela očekuje. Matično društvo priznaje utjecaj izmjene originalne procjene, ukoliko do nje dođe, u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, uz prateću promjenu u kapitalu i rezervama. Kada se raspoređuju nakon razdoblja stjecanja prava, vlastite se dionice obračunavaju po prosječnom trošku kupnje i izdvajaju iz zadržane dobiti.

c) Planovi za bonuse

Grupa priznaje obvezu i trošak za bonuse u obliku rezerviranja kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

Rezerviranja

Rezerviranje je potrebno napraviti onda kada Grupa ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i vjerojatno je da će (tj. vjerojatnije nego da neće) podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa s ekonomskim koristima, a iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom. Rezerviranja se analiziraju na datum bilance uz odgovarajuće ispravke vrijednosti kako bi se iskazala najbolja moguća procjena. Najznačajnija rezerviranja u konsolidiranim financijskim izvještajima su rezerviranja troškova za izdane garancije, obračunate penale i sudske tužbe. Ako je efekt na poslovanje značajan i ako se očekuje da će obveza biti podmirena u razdoblju dužem od 12 mjeseci, rezerviranja se formiraju na temelju smanjenja očekivanih budućih novčanih tokova po stopi prije opozivanja koja odražava trenutačne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i, po potrebi, rizik specifičan za tu obvezu. Rezerviranje za garancije priznaje se kada su ugovoreni proizvodi ili usluge prodani. Rezerviranje se temelji na povijesnim podacima o garancijama stavljajući u odnos sve moguće ishode i s njima povezane vjerojatnosti. Iznos rezerviranja povećava se u svakom razdoblju da se odrazi proteklo vrijeme. Ovo se povećanje prikazuje kao rashod od kamata.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se koristeći metodu efektivne kamatne stope. Kada je vrijednost zajmova i potraživanja umanjena, Grupa umanjuje knjigovodstvenu vrijednost potraživanja na njegovu nadoknadivu vrijednost, što predstavlja procijenjenu vrijednost očekivanih novčanih tokova diskontiranih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi instrumenta. Ravnomjerno ukidanje diskonta u budućim razdobljima priznaje se kao prihod od kamata. Prihodi od kamata od zajmova i potraživanja čija je vrijednost umanjena, priznaju se koristeći metodu originalne efektivne kamatne stope.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Izveštavanje po segmentima

Poslovni segmenti prikazuju se u skladu s internim izvještajima koji se dostavljaju glavnom donositelju poslovnih odluka. Utvrđeno je da je glavni donositelj poslovnih odluka, koji je odgovoran za alokaciju resursa i ocjenu poslovanja segmenata, Uprava koja donosi strateške odluke.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za troškove transakcije. U budućim razdobljima, uzeti se zajmovi iskazuju po amortiziranom trošku; sve razlike između primitaka (umanjenih za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja trajanja zajma, koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Državne potpore

Državne potpore priznaju se po fer vrijednosti kada postoji razumna razina sigurnosti da će potpora biti primljena i da će Grupa poštivati sve pripadajuće uvjete.

Državne potpore koje se odnose na troškove odgađaju se i priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti tijekom razdoblja potrebnog da se usklade s troškovima koje moraju nadoknaditi.

Državne potpore koje se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu uključene su u dugoročne obveze kao odgođene državne potpore i knjiže se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na pravocrtnoj osnovi tijekom očekivanog vijeka trajanja povezane imovine te iskazuju unutar „ostalih prihoda“.

Najmovi

Najmovi u kojima Grupa snosi sve rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Nakon početnog priznavanja, imovina u najmu iskazuje se u iznosu koji odgovara njegovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnog plaćanja najma, ovisno o tome koja je niža. Nakon početnog priznavanja, imovina se iskazuje u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje za tu vrstu imovine iako razdoblje trajanja amortizacije ne smije biti duže od razdoblja trajanja najma.

Najmovi u kojima je znatan dio rizika i koristi vlasništva na strani najmodavca razvrstani su kao operativni najmovi te kod takvih ugovora unajmljena imovina nije iskazana u bilanci najmoprimca. Plaćanja po osnovi operativnih najмова se (bez uključenih poticaja od strane najmodavca) iskazuju u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi tijekom trajanja operativnog najma.

Raspodjela dividende

Raspodjela dividendi dioničarima priznaje se kao obveza u konsolidiranim financijskim izvještajima u razdoblju u kojemu su dividende odobrene od strane dioničara.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

1 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Konsolidacija i goodwill

Ovisna društva su sva društva (uključujući strukturirana društva) koja su pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada je izložena, ili kada ima prava na različite povrate koji proizlaze iz povezanosti s društvom te kada svojom kontrolom nad društvom ima mogućnost utjecati na te povrate. Ovisna društva su u potpunosti konsolidirana od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu, te isključena iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Grupa primjenjuje računovodstvenu metodu kupnje za računovodstveni tretman poslovnih spajanja. Naknada prenesena za stjecanje ovisnog društva je fer vrijednost prenesene imovine, nastalih obveza i glavničnih udjela izdanih od strane Grupe. Prenesena naknada uključuje fer vrijednost svake stavke imovine ili obveza koja je rezultat ugovora o potencijalnoj naknadi. Troškovi povezani sa stjecanjem rashoduju se kako nastanu. Stečena prepoznatljiva imovina, obveze i potencijalne obveze u poslovnom spajanju početno se mjere po fer vrijednosti na dan stjecanja. Grupa priznaje manjinske udjele u stečenom društvu ili po fer vrijednosti ili po proporcionalnom udjelu manjinskog udjela u priznatoj prepoznatljivoj neto imovini stečenog društva.

Goodwill se inicijalno mjeri kao višak ukupne prenesene naknade i fer vrijednosti nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu i fer vrijednosti na dan stjecanja bilo kojeg ranijeg glavničkog udjela u stečenom društvu iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečevoj prepoznatljivoj neto imovini. Ako je to niže od fer vrijednosti neto imovine stečenog ovisnog društva u slučaju kupnje po cijeni nižoj od prodajne, razlika se iskazuje izravno u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike ovisnih društava izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa.

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Računovodstvene procjene i prosudbe redovito se pregledavaju, a temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima uključujući očekivani tijek budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima. Grupa stvara procjene i pretpostavke o budućnosti. Nastale računovodstvene procjene će, prema definiciji, rijetko biti jednake stvarnom rezultatu. Procjene i pretpostavke kod kojih postoji značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza unutar iduće financijske godine, opisane su u nastavku.

(a) Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja

Grupa pregledava svoja potraživanja radi procjene umanjenja vrijednosti na mjesečnoj osnovi. Tijekom procjene priznavanja umanjenja vrijednosti u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Grupa procjenjuje postoje li vidljivi podaci koji ukazuju na postojanje mjerljivog umanjenja budućih novčanih tokova portfelja zajmova i potraživanja prije ustanovljavanja umanjenja vrijednosti pojedinog zajma ili potraživanja u navedenom portfelju. Ovi dokazi mogu uključivati vidljive podatke koji ukazuju na postojanje nepovoljne promjene u platežnom statusu zajmoprimatelja unutar Grupe, nacionalnih ili lokalnih ekonomskih uvjeta uzajamno povezanih s parametrima važnim za imovinu unutar Grupe.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

2 Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

(b) Prestanak priznavanja potraživanja s izvanbilančnim financiranjem

U 2016. godini, Grupa je sklopila nekoliko novih ugovora s kupcima na inozemnom tržištu. Ugovori uključuju isporuku opreme i prodaju usluga uz plaćanje predujma za 15% ugovora, dok su za preostalih 85% ugovoreni odgođeni uvjeti plaćanja do 54 mjeseca.

Grupa je financirala prodaju opreme putem Kreditnog aranžmana za dobavljače. Aranžman uključuje sljedeće:

i) sučeljavanje novčanih primitaka od kupca s isplatama banci, ii) asignaciju police osiguranja banci, i iii) ustupanje budućih novčanih primitaka od kupca banci putem računa s posebnom namjenom koji su osigurani depozitima s posebnom namjenom (bilješka 12).

Prijenosom svog ugovornog prava na primanje novčanih tokova na banku, Grupa je na banku prenijela financijsku imovinu. Što se tiče kriterija za prestanak priznavanja, Grupa je analizirala prijenos rizika i koristi od potraživanja, posebno u svezi s kreditnim rizikom i rizikom kašnjenja u plaćanju.

Kreditni rizik se prenosi s međunarodnog kupca na rizik neplaćanja od strane domaćeg osiguravajućeg društva, što se smatra značajnim prijenosom kreditnog rizika. Grupa je banci koja je osigurala financiranje izdala jamstvo za rizik neplaćanja od strane osiguravajućeg društva, kako je prikazano u bilješci 20. Izdano jamstvo za neplaćanje od strane osiguravajućeg društva početno je priznato po fer vrijednosti, a naknadno se priznaje po neamortiziranom iznosu početne fer vrijednosti ili najboljoj procjeni izdataka potrebnih za podmirenje obveze iz jamstva, ovisno o tome što je više.

Rizik kašnjenja u plaćanju prenosi se s obzirom na činjenicu da depozit s posebnom namjenom pokriva troškove za zakašnjenja plaćanja i/ili se temeljem povijesti plaćanja klijenta ne može dokazati da je rizik kašnjenja u plaćanju ključan za ugovor.

Nakon prijenosa prava na novčane tokove i uglavnom svih rizika i koristi koje se odnose na 90% potraživanja, uprava je zaključila da je primjeren prestanak priznavanja 90% nastalih potraživanja iz bilance. Preostalih 10% potraživanja ostaje u bilanci kao dugotrajna potraživanja od kupaca (bilješka 12), a 10% povezane obveze za financiranje prema banci iskazuje se kao zajam (bilješka 19).

Nakon prestanka priznavanja, preostala razlika između potraživanja po kamatama od kupca i obveze za kamate prema banci predstavlja zasebnu obvezu koja se priznaje po fer vrijednosti, što je prikazano u bilješci 20.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

c) Priznavanje prihoda

Grupa priznaje prihode po isporuci robe ili usluge što nije uvijek u skladu s vremenom izdavanja fakture kupcu jer je njihov vremenski slijed postavljen u ugovoru. Prihodi se priznaju nakon što kupac odobri prihvatni test. Prema tome, Grupa priznaje odgođene prihode (bilješka 24) i nefakturirane prihode (bilješka 14).

3 Prihodi od prodaje

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje proizvoda	410.030	304.580
Prihodi od prodaje usluga	1.181.572	1.059.678
	<u>1.591.602</u>	<u>1.364.258</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 Izvještavanje po segmentima

Grupa je odredila poslovne segmente na temelju izvještaja koje redovito pregledava Uprava, a koristi ih za donošenje strateških odluka. Uprava procjenjuje rezultate poslovnih segmenata na temelju mjerenja usklađene dobiti iz poslovanja. Osnova za mjerenje isključuje učinke dobitaka/gubitaka od tečajnih razlika u operativnom poslovanju te administrativne troškove.

Pri utvrđivanju poslovnih segmenata, Grupa je vodila računa o tržištu i vrsti kupaca kojima su njezini proizvodi namijenjeni, o distribucijskim kanalima prodaje kao i o zajedničkim obilježjima tehnologija te istraživanja i razvoja.

U cilju što boljeg prikaza poslovnog usmjerenja i lakše usporedivosti s Ericssonovom grupom, utvrđena su tri poslovna segmenta:

- Mreže uključuju proizvode i rješenja za širokopojasni pristup pokretnim i nepokretnim mrežama te jezgrene i prijenosne mreže.
- Profesionalne usluge uključuju upravljane usluge, konzalting i integraciju sustava, podršku kupcima te usluge izgradnje mreže.
- Rješenja podrške pružaju rješenja za podršku poslovanju i aplikacije.

Uprava grupe ne prati imovinu i obveze po segmentima stoga takve informacije nisu prikazane.

U ovoj su bilješci prikazani prihodi od kupaca utvrđeni na razini zemljopisnih segmenata. Imovina Grupe nalazi se u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini.

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu	268.842	293.513
Prihodi od prodaje u Rusiji, Bjelorusiji, Kazahstanu, Gruziji, Moldaviji, i Armeniji	283.801	58.173
Prihodi od prodaje Ericssonu, bilješka 25 (a)	872.369	821.428
Prihodi od prodaje u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i na Kosovu	149.338	176.685
Ostali prihodi od prodaje na inozemnim tržištima	17.252	14.459
	<u>1.591.602</u>	<u>1.364.258</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

4 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

	Mreže		Profesionalne usluge		Rješenja podrške		Nealocirano		Ukupno	
	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Prihodi od prodaje	776.480	613.439	779.259	705.134	35.863	45.685	-	-	1.591.602	1.364.258
Dobitak iz poslovanja	47.210	33.260	91.888	85.533	1.169	4.489	(26.684)	(31.913)	113.583	91.369
Financijski prihodi									5.826	1.761
Financijski rashodi									(582)	(199)
Dobit prije oporezivanja									118.827	92.931
Porez na dobit									(8.083)	(1.582)
Dobit za godinu									110.744	91.349

5 Troškovi po vrsti

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Promjene po ugovorenoj proizvodnji u tijeku (bilješka 13)	11.353	9.782
Roba i usluge ¹⁾	662.329	508.944
Troškovi osoblja (bilješka 6)	753.260	716.765
Amortizacija (bilješke 10,11)	48.734	51.851
Umanjenja od reklasifikacije roba i usluga: (Ostali prihodi)/ostali operativni troškovi	3.822	(18.132)
	1.479.498	1.269.210

¹⁾ Uključujući troškove revizije od 597 tisuća kuna (2015.: 567 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

6 Troškovi osoblja

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Neto plaće	393.455	371.445
Porezi i doprinosi	316.954	296.104
Ostali troškovi osoblja	41.589	46.283
Transakcije podmirene vlasničkim instrumentima (bilješka 21 (b))	1.262	2.933
	<u>753.260</u>	<u>716.765</u>

Troškovi osoblja uključuju 118.376 tisuća kuna (2015.: 108.419 tisuća kuna) definiranih doprinosa za mirovinsko osiguranje uplaćenih ili obračunatih za plaćanje obveznim mirovinskim fondovima. Doprinosi se izračunavaju na temelju postotka bruto plaće zaposlenika (Bruto I).

Ostali troškovi osoblja se uglavnom odnose na otpremnine zbog prijevremenog umirovljenja u iznosu 10.562 tisuća kuna (2015.: 13.411 tisuća kuna) te na troškove transporta i rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore.

Na dan 31. prosinca 2016. godine broj zaposlenih bio je 2.949 (2015.: 2.789).

7 Financijski prihodi i rashodi

Financijski prihodi

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata (bilješka 7 (a))	3.346	3.833
Neto dobiti od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (bilješka 7 (b))	2.283	99
Amortizacija diskonta	-	69
Neto (gubici)/dobici od tečajnih razlika	197	(2.240)
	<u>5.826</u>	<u>1.761</u>

Financijski rashodi

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Rashodi od kamata	582	199
	<u>582</u>	<u>199</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

7 Financijski prihodi i rashodi (nastavak)

7 (a)

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Prihodi od kamata		
- na zajmove kupcima	1.320	665
- na dužničke vrijednosnice	-	210
- na oročene depozite	95	734
- na ostala potraživanja	1.931	2.224
	<u>3.346</u>	<u>3.833</u>

7 (b)

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Neto dobiti od ponovnog vrednovanja financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		
- Vlasničke vrijednosnice	1.908	34
- Ulaganja u investicijske fondove	346	201
- Dužničke vrijednosnice	29	(136)
	<u>2.283</u>	<u>99</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit

Porez na dobit izračunat je po propisanim poreznim stopama primjenjivima u pojedinim zemljama.

Porez na dobit priznat u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti obuhvaća sljedeće:

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Porez na dobit tekuće godine	(22.333)	(1.582)
Ukupno odgođeni porezni trošak proizašao iz kreiranja i isknjiženja privremenih razlika	14.250	-
Ukupno porezna obveza	(8.083)	(1.582)

Neiskorišteni porezni gubici

Odgođena porezna imovina priznaje se po osnovi prenesenih poreznih gubitaka ukoliko je vjerojatno da će se povezane porezne olakšice ostvariti kroz buduću oporezivu dobit. Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 337 tisuće kuna (2015.: 8.450 tisuća kuna) po osnovi poreznog gubitka od 1.872 tisuća kuna (2015.: 42.251 tisuću kuna) koji se može prenositi i koristiti za umanjenje porezne osnovice u budućim razdobljima.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je pregledalo porezne olakšice uključene u poreznu prijavu za 2011., 2012., 2013. i 2014. godinu te sukladno tome uskladilo porezne gubitke.

Porezni gubici mogu se prenositi u razdoblju od pet godina nakon godine u kojoj je gubitak ostvaren. Mogućnost prenošenja gubitka, koja podliježe odluci Ministarstva financija, je kako slijedi:

	'000 kn
Porezni gubitak za 2012. – istječe 31. prosinca 2017.	147
Porezni gubitak za 2015. – istječe 31. prosinca 2020.	65
Porezni gubitak za 2016. – istječe 31. prosinca 2021.	1.660
	<u>1.872</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit (nastavak)

Usklađenje efektivne porezne stope

Porez na dobit obračunat na dobit Grupe prije oporezivanja razlikuje se od izvedenog iznosa koji proizlazi primjenom prosječno ponderirane porezne stope primijenjene na dobit konsolidiranih društava kako slijedi:

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Dobit prije oporezivanja	118.827	92.931
Porez na dobit po stopama primjenjivima na dobit za pojedine zemlje	24.080	18.510
Utjecaj:		
Porezno nepriznati rashodi	7.628	1.913
Priznavanje privremenih razlika prethodno nepriznatih kao odgođena porezna imovina	(14.250)	-
Porezne olakšice	(856)	(750)
Iskorištenje prenesenog poreznog gubitka	(8.519)	(18.091)
Troškovi poreza	8.083	1.582
Efektivna porezna stopa	5,3%	1,7%

Ministarstvo znanosti i obrazovanja nije zapimalo zahtjeve za državnu potporu za istraživačko razvojne projekte pokrenute u 2016 godini, budući da je pravna osnova za dodjelu dosadašnjeg programa državnih potpora za istraživačko-razvojne projekte potpora, istekla s 31. prosincem 2015. godine. Novi Program državne potpore za istraživačko-razvojne projekte za razdoblje do 2020. godine još nije stupio na snagu. Čim program bude odobren, Ministarstvo znanosti i obrazovanja planira o istome obavijestiti korisnike.

Sukladno hrvatskom poreznom zakonodavstvu, porezne olakšice uključuju samo dio dodatne porezne olakšice za rashode po osnovi istraživanja i razvoja u iznosu od 856 tisuća kuna (2015.: 750 tisuća kuna). Rashodi po osnovi istraživanja i razvoja iskazani su u troškovima prodanih proizvoda.

Hrvatski Zakon o porezu na dobit podložan je različitim tumačenjima i promjenama u pogledu određenih troškova koji umanjuju poreznu osnovicu. Tumačenje zakona od strane Uprave koje se odnosi na ove transakcije i aktivnosti Društva može biti osporavano od strane nadležnih vlasti. Porezna uprava može zauzeti drugačiji stav u tumačenju zakona i procjena, te postoji mogućnost da budu osporavane one transakcije i aktivnosti koje u prošlosti nisu bile osporavane. Porezna uprava može započeti nadzor u roku od tri godine od isteka godine u kojoj je utvrđena obveza poreza na dobit za određeno financijsko razdoblje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

8 Porez na dobit (nastavak)

Odgođena porezna imovina

Grupa je tijekom 2016. godine ponovno procijenila mogućnosti iskorištenja određenih privremenih razlika iz prošlosti za koje prethodno nije bila priznata odgođena porezna imovina po osnovi neizvjesnosti iskorištenja. S obzirom na izmijenjene okolnosti, Grupa je tijekom godine priznala odgođenu poreznu imovinu u iznosu od 14.250 tisuća kuna vezano uz privremene razlike prozašle iz:

- ukalkuliranih troškova kamata po ugovorima;
- vrijednosnih usklađenja potraživanja;
- ukalkuliranih troškova po ugovorima;
- ukalkuliranih troškova garancija te
- ukalkuliranih redovnih otpremnina i jubilarnih nagrada.

	Vrijednosna usklađenja, rezervacije i ukalkulirani troškovi '000 kn
Stanje na 31. prosinac 2015.	-
Porezni prihod s osnove odgođenih poreza	14.250
Porezni trošak s osnove odgođenih poreza	-
Stanje na 31. prosinac 2016.	14.250

9 Zarada po dionici

	2016.	2015.
Dobit za godinu ('000 kn)	110.744	91.349
Ponderirani prosječni broj izdanih dionica na kraju godine	1.328.809	1.328.811
Zarada po dionici (kuna)	<u>83,34</u>	<u>68,74</u>

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Matično društvo nema razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljišta i zgrade	Postrojenja i oprema	Ostalo	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2015.				
Nabavna vrijednost ili procjena	158.598	349.148	328	508.074
Akumulirana amortizacija	(112.968)	(259.162)	(229)	(372.359)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>45.630</u>	<u>89.986</u>	<u>99</u>	<u>135.715</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	45.630	89.986	99	135.715
Povećanja	1.769	50.756	-	52.525
Smanjenja	-	(61)	-	(61)
Amortizacija	(2.998)	(47.506)	(8)	(50.512)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>44.401</u>	<u>93.175</u>	<u>91</u>	<u>137.667</u>
Na dan 31. prosinca 2015.				
Nabavna vrijednost ili procjena	160.367	378.541	328	539.236
Akumulirana amortizacija	(115.966)	(285.366)	(237)	(401.569)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>44.401</u>	<u>93.175</u>	<u>91</u>	<u>137.667</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.				
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	44.401	93.175	91	137.667
Povećanja	1.797	31.259	-	33.056
Smanjenja	-	(40)	-	(40)
Amortizacija	(2.955)	(44.823)	(8)	(47.786)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>43.243</u>	<u>79.571</u>	<u>83</u>	<u>122.897</u>
Na dan 31. prosinca 2016.				
Nabavna vrijednost ili procjena	162.164	389.183	328	551.675
Akumulirana amortizacija	(118.921)	(309.612)	(245)	(428.778)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>43.243</u>	<u>79.571</u>	<u>83</u>	<u>122.897</u>

Na dan 31. prosinca 2016. godine Grupa ima ugovore koji se odnose na buduću nabavu opreme u iznosu od 2.673 tisuća kuna (2015.: 7.171 tisuća kuna).

Trošak amortizacije u iznosu od 45.276 tisuće kuna (2015.: 47.241 tisuća kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 1.426 tisuće kuna (2015.: 1.953 tisuće kuna) u troškove prodaje i 1.084 tisuća kuna (2015.: 1.318 tisuća kuna) u administrativne troškove.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

10 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Grupa djeluje kao najmodavac pod poslovnim najmom, uglavnom zemljišta i zgrada. U zemljišta i zgrade uključene su i iznajmljene nekretnine u iznosu od 12.786 tisuća kuna (2015.: 14.548 tisuća kuna). Navedena imovina amortizira se korištenjem iste amortizacijske stope koja se koristi i za ostale zgrade. Naknadna produljenja najмова dogovaraju se s najmoprimcima. Potencijalne najamnine se ne zaračunavaju. Dijelovi imovine koja se iznajmljuje ne mogu biti zasebno prodani ili zasebno dani u financijski najam. Sukladno navedenom, kriteriji MRS-a 40 za zasebno priznavanje ulaganja u nekretnine nisu zadovoljeni.

Buduća minimalna plaćanja najma prema neopozivom operativnom najmu u ukupnom iznosu za svako sljedeće razdoblje su:

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Manje od godinu dana	3.271	3.320
Između jedne i pet godina	1.635	1.660
	<hr/>	<hr/>
	4.906	4.980
	<hr/>	<hr/>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

11 Nematerijalna imovina

Promjene nematerijalne imovine tijekom 2016. godine mogu se analizirati kako slijedi:

	Aplikacijski programi ‘000 kn	Goodwill ‘000 kn	Ukupno ‘000 kn
Na dan 1. siječnja 2015.			
Nabavna vrijednost ili procjena	7.973	4.173	12.146
Akumulirana amortizacija	(6.665)	-	(6.665)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>1.308</u>	<u>4.173</u>	<u>5.481</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2015.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	1.308	4.173	5.481
Povećanja	2.390	-	2.390
Amortizacija	(1.339)	-	(1.339)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>2.359</u>	<u>4.173</u>	<u>6.532</u>
Na dan 31. prosinca 2015.			
Nabavna vrijednost ili procjena	10.363	4.173	14.536
Akumulirana amortizacija	(8.004)	-	(8.004)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>2.359</u>	<u>4.173</u>	<u>6.532</u>
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.			
Početna neto knjigovodstvena vrijednost	2.359	4.173	6.532
Povećanja	1.701	-	1.701
Amortizacija	(948)	-	(948)
Zaključna neto knjigovodstvena vrijednost	<u>3.112</u>	<u>4.173</u>	<u>7.285</u>
Na dan 31. prosinca 2016.			
Nabavna vrijednost ili procjena	12.064	4.173	16.237
Akumulirana amortizacija	(8.952)	-	(8.952)
Neto knjigovodstvena vrijednost	<u>3.112</u>	<u>4.173</u>	<u>7.285</u>

(a) Aplikacijski programi

Trošak amortizacije u iznosu od 898 tisuća kuna (2015.: 1.252 tisuće kuna) uključen je u trošak prodanih proizvoda, 28 tisuća kuna (2015.: 52 tisuće kuna) u troškove prodaje i 22 tisuće kuna (2015.: 35 tisuća kuna) u administrativne troškove.

(b) Goodwill

U rujnu 2014. godine, Grupa je potpisala ugovore o prijenosu poslovne jedinice temeljem kojih je Grupa stekla poslovanje od društva Hrvatski Telekom d.d. Ugovori uključuju prijenos 641 zaposlenika, ugovore s dobavljačima, organizacijsku strukturu, aktivnosti i poslovne procese. Poslovanje se sastoji od stečene imovine i preuzetih obveza prema zaposlenicima.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

12 Zajmovi i potraživanja

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Depoziti kod financijskih institucija, izraženi u stranoj valuti	28.117	7.316
Dugotrajna potraživanja od kupaca iz inozemstva, izražena u stranoj valuti	42.889	4.213
Dani zajmovi, bilješka 2 (b)	10.119	-
Dugotrajna potraživanja od kupaca u zemlji, izražena u kunama	2.922	4.384
Potraživanja za prodane stanove		
- izražena u stranoj valuti	-	5.178
- izražena u kunama	606	632
Ukupno zajmovi i potraživanja	84.653	21.723
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(3.493)	(2.488)
	<u>81.160</u>	<u>19.235</u>

Depoziti kod financijskih institucija uključuju depozite u iznosu od 23.959 tisuća kuna (2015.: 0) koji služe kao sredstvo osiguranja izvoznih poslova, što je prikazuje bilješka 2(b), i nose kamatnu stopu od 0,75% do 2%, dospijevaju 2022. godine.

Preostali iznos depozita kod financijskih institucija u iznosu od 4.159 tisuća kuna (2015.: 7.316 tisuća kuna) odnosi se na depozite za stambene kredite zaposlenicima s preostalim dospeljem dužim od tri godine.

Zajmovi i potraživanja od kupaca djelomično su osigurani bankovnim garancijama i akreditivima. Kratkotrajni dio dugotrajnih potraživanja od kupaca klasificiran je kao kratkotrajna imovina.

Dugotrajni dio zajmova i potraživanja iz zemlje i inozemstva

Dospijeće	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
2017.	-	1.200
2018.	33.661	5.003
2019.	9.214	2.394
2020.	8.017	-
2021.	5.038	-
	<u>55.930</u>	<u>8.597</u>

Potraživanja za prodane stanove iskazana su u iznosu umanjenom za pripadajuću obvezu prema Republici Hrvatskoj, što je naplaćeno 2016. godine. Stambeni krediti zaposlenicima povezani su s protuvrijednošću eura, a otplata se izvršava umanjenjem mjesečne plaće te su krediti osigurani hipotekama na kuće ili stanove. Potraživanja za prodane stanove i stambeni krediti dodijeljeni ograničenom broju zaposlenika nose fiksnu kamatnu stopu do 5% godišnje.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

13 Zalihe

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Sirovine i materijal	466	539
Ugovorena proizvodnja u tijeku	9.788	21.141
Ukupno zalihe	10.254	21.680
Umanjenje vrijednosti	(458)	(493)
	<u>9.796</u>	<u>21.187</u>

Zalihe sa slabim prometom ili zastarjele zalihe otpisane su s obzirom na njihovu procijenjenu naplativu vrijednost kroz umanjeње vrijednosti. Umanjenje vrijednosti uključeno je u ostale operativne troškove u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

14 Potraživanja od kupaca

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Kupci u inozemstvu	102.847	52.114
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	18.452	4.750
Ukupno kupci u inozemstvu	121.299	56.864
Kupci u zemlji	64.088	77.596
Kratkotrajni dio dugotrajnih zajmova i potraživanja	-	-
Ukupno kupci u zemlji	64.088	77.596
Umanjenje vrijednosti zajmova i potraživanja	(10.435)	(2.660)
	<u>174.952</u>	<u>131.800</u>

Potraživanja od kupaca uključuju 7.841 tisuću kuna (2015.: 9.526 tisuća kuna) nefakturirane prodaje.

Promjene rezerviranja za umanjeње vrijednosti zajmova i potraživanja su kako slijedi:

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	7.477	10.053
Umanjenje vrijednosti potraživanja tijekom godine	21.571	5.438
Utjecaj diskontiranja dugotrajnih potraživanja	3.135	-
Nenaplativa potraživanja otpisana tijekom godine	(11.112)	(5.129)
Ukidanje umanjeња vrijednosti zajmova i potraživanja	(4.901)	(2.816)
Amortizacija diskonta	(657)	(69)
Na dan 31. prosinca ⁽¹⁾	<u>15.513</u>	<u>7.477</u>

¹⁾ Uključuje rezervu za umanjeње vrijednosti potraživanja od povezanih društava u iznosu od 1.585 tisuća kuna (2015.: 2.330 tisuća kuna)

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

15 Ostala potraživanja

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Potraživanja od zaposlenih	944	1.172
Potraživanja za obračunate kamate	103	248
Potraživanja za dane predujmove	11.976	-
Ostala potraživanja	1.302	1.976
	<u>14.325</u>	<u>3.396</u>

16 Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
<i>Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>		
- Vlasničke vrijednosnice	1.951	251
- Ulaganja u otvorene investicijske fondove	61.042	53.666
	<u>62.993</u>	<u>53.917</u>

17 Novac i novčani ekvivalenti

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Gotovina i depoziti po viđenju	224.725	118.669
Oročeni depoziti koje je kreirala Grupa, s originalnim dospijećem do 3 mjeseca	-	114.526
	<u>224.725</u>	<u>233.195</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 Kapital i rezerve

(a) Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2016. godine dionički kapital sastoji se od 1.331.650 (2015.: 1.331.650) odobrenih, izdanih i u cijelosti plaćenih redovnih dionica ukupne registrirane vrijednosti od 133.165 tisuća kuna (2015.: 133.165 tisuća kuna). Nominalna vrijednost dionice je 100 kuna (2015.: 100 kuna). Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na primitak dividende u iznosu izglasanom na Glavnoj skupštini, kao i pravo na jedan glas po dionici na Glavnoj skupštini.

Dioničari na dan 31. prosinca 2016. godine su:

	2016.	2016.	2015.	2015.
	Broj dionica	% vlasništva	Broj dionica	% vlasništva
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	653.473	49,07	653.473	49,07
Mali dioničari	676.682	50,82	674.795	50,68
Vlastite dionice	1.495	0,11	3.382	0,25
	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>	<u>1.331.650</u>	<u>100,00</u>

(b) Vlastite dionice

Kupljene dionice smatraju se „vlastitim dionicama“ i redovito se dodjeljuju ključnom poslovođstvu i ostalim zaposlenicima u okviru postojećeg programa vezanog uz vlasničke instrumente iz 2004. godine, kao što je opisano u bilješki 21 (b). Tijekom 2016. godine Matično je društvo kupilo 1.000 vlastitih dionica (2015: 4.022). Sredstva za kupnju ovih dionica u iznosu od 1.140 tisuća kuna (2015: 4.062 tisuće kuna) izdvojena su iz neto dobiti za 2008. godinu odlukom Glavne skupštine održane 26. svibnja 2009. godine.

Kretanja u vlastitim dionicama prikazana su kako slijedi:

	2016.	2015.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja (bilješka 18 (a))	3.382	3.080
Nabavljeno tijekom godine	1.000	4.022
Dodijeljeno tijekom godine	<u>(2.887)</u>	<u>(3.720)</u>
Na dan 31. prosinca (bilješka 18 (a))	<u>1.495</u>	<u>3.382</u>

(c) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve u iznosu od 5% od ukupnog dioničkog kapitala stvorene su tijekom ranijih razdoblja, izdvajanjem 5% neto dobiti tekuće godine, sve dok te rezerve nisu dosegle 5% dioničkog kapitala. Zakonska rezerva može se koristiti za pokrivanje gubitaka ako je za njihovo pokrivanje dobit financijske godine nedostatna ili ako ne postoje druge rezerve. Grupa je dostigla propisanu visinu zakonskih rezervi u 2000. godini te nakon toga nije bilo dodatnih izdvajanja. Zakonske rezerve do 5% ukupnog dioničkog kapitala nisu raspodjeljive.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

18 Kapital i rezerve (nastavak)

(d) Predložena dividenda

Obveza za dividende se ne priznaje dok dividendu ne odobri Glavna skupština dioničara. Na dan 31. svibnja 2016. godine, Glavna skupština odobrila je redovnu dividendu za 2015. godinu u iznosu od 20,00 kuna po dionici kao i izvanrednu dividendu u iznosu od 80,00 kuna po dionici, u ukupnom iznosu od 132.846 tisuća kuna.

Dividende u novcu, odobrene i isplaćene za prethodne godine, bile su kako slijedi:

	2016. '000 kn	2015. '000 kn
100,00 kuna po dionici za 2015. godinu	132.846	-
90,00 kuna po dionici za 2014. godinu	-	119.593
Dividenda plaćena po obvezi iz prethodnih godina	-	122
	<u>132.846</u>	<u>119.715</u>

19 Uzeti zajmovi

	2016 '000 kn	2015 '000 kn
Obveze za zajam (bilješka 2(b))	8.954	-
Obveza za dugoročne kredite	8	-
	<u>8.962</u>	<u>-</u>

20 Ostale dugoročne obveze

	2016 '000 kn	2015 '000 kn
Obveze prema dobavljačima	2.400	3.600
Diskont prema obračunu na neto sadašnju vrijednost	(358)	(513)
Ukupno obveze prema dobavljačima /i/	2.042	3.087
Odgođeni prihod /i/	14.341	9.258
Obveze za izdane garancije (bilješka 2(b))	782	-
Ostale dugoročne obveze (bilješka 2(b))	7.123	-
	<u>24.288</u>	<u>12.345</u>

/i/ Dugoročni dio odgođenog prihoda u iznosu od 14.341 tisuća kuna (2015.: 9.258 tisuća kuna) od Ericsson Services d.o.o. (ESK) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanih usluga s društvom Hrvatski Telekom.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih

(a) Dugoročna primanja za godine rada

Grupa nema poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili poslovodstvo. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu. Uz to, tijekom 2001. godine, Matično društvo potpisalo je dodatak Kolektivnom ugovoru po kojemu zaposlenici imaju pravo na naknadu zbog prijevremenog odlaska u mirovinu.

Grupa isplaćuje jednokratnu otpremninu u iznosu od 8.000 kuna svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu. Grupa isplaćuje i jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u Matičnom društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža. Glavne aktuarske pretpostavke pri određivanju visine obveze za jednokratne otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2016. godine bile su diskontna stopa od 6% (2015.: 6%) i prosječna stopa fluktuacije zaposlenika od 4,17% (2015.: 3,97%).

Kretanja u dugoročnim primanjima za godine rada bila su sljedeća:

	2016.	2016.	2016.	2015.	2015.	2015.
	Jubilarnе nagrade	Umirovlje- nje	Ukupno	Jubilarnе nagrade	Umirovlje- nje	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja	7.308	1.752	9.060	4.945	678	5.623
Obveza kreirana tijekom godine	933	338	1.271	4.061	1.171	5.232
Obveza iskorištena tijekom godine	(917)	(33)	(950)	(1.188)	(40)	(1.228)
Obveza ukinuta tijekom godine	(253)	(568)	(821)	(510)	(57)	(567)
Na dan 31. prosinca	7.071	1.489	8.560	7.308	1.752	9.060

(b) Isplate s temelja dionica

Tijekom 2004. godine, Matično društvo pokrenulo je Program vjernosti, program isplate s temelja dionica prema kojemu poslovodstvo i ostali zaposlenici imaju pravo primiti dionice, a to je pravo uvjetovano ispunjenjem određenog broja godina rada (razdoblje ispunjenja) od datuma odluke o dodjeli.

Matično društvo dodatno dodjeljuje vlastite dionice užem poslovodstvu i ostalim zaposlenicima kao bonus utemeljen na Programu nagrađivanja.

Vlastite dionice raspodjeljuju se izabranim zaposlenicima nakon odobrenja na Glavnoj skupštini dioničara.

Dio programa isplate s temelja dionica iz 2014. godine odnosi se na pravo zaposlenika da kupi određen broj dionica koje su podmirene po fer vrijednosti važećoj na dan kupnje. Matično društvo je u sklopu tog programa prodalo svojim zaposlenicima 841 dionicu (2015.: 1.605 dionica) i primilo naknadu u iznosu od 980 tisuća kuna (2015.: 1.852 tisuće kuna). Razlika između kupovne i prodajne cijene dionica koju su zaposlenici platili u iznosu od 123 tisuće kuna (2015.: 398 tisuća kuna) priznata je u zadržanoj dobiti.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

21 Primanja zaposlenih (nastavak)

(b) Isplate s temelja dionica (nastavak)

Slijedi prikaz kretanja dionica dodijeljenih temeljem Programa nagrađivanja i Programa vjernosti:

	2016.	2015.
	Broj dionica	Broj dionica
Na dan 1. siječnja	4.557	9.016
Dodijeljeno	-	-
Preneseno	(2.887)	(4.320)
Isteklo	(373)	(139)
Na dan 31. prosinca	<u>1.297</u>	<u>4.557</u>

Uvjeti ispunjenja za dionice prema Programu vjernosti su dvije do pet godina rada.

Fer vrijednost usluga primljenih u zamjenu za dodijeljene dionice mjeri se u odnosu na tržišnu cijenu na datum dodjele.

	Broj dodijeljenih dionica	Ponderirana prosječna fer vrijednost po dionici kn
Povlačenje u 2015.godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	139	1.373,20
Povlačenje u 2016.godini dionica dodijeljenih 2011. - 2013.	373	1.373,20

Tijekom 2016. godine Grupa je priznala rashode u iznosu od 1.262 tisuće kuna (2015.: 2.933 tisuće kuna) po osnovi isplate s temelja dionica; rashodi su uključeni u troškove osoblja kao što je prikazano u bilješci 6.

22 Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Obveze prema dobavljačima	33.707	33.048
Obveze prema zaposlenicima	92.982	95.707
Ostale kratkoročne obveze	29.724	35.722
	<u>156.413</u>	<u>164.477</u>

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

23 Rezerviranja

Kretanja u rezerviranjima bila su kako slijedi:

	Rezerviranja za garancije	Rezerviranja za penale	Otpremnine	Ostala rezerviranja	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Na dan 1. siječnja 2015.	4.789	4.632	1.652	-	11.073
Povećanje rezerviranja	2.082	519	11.091	-	13.692
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(229)	(2.903)	-	-	(3.132)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(1.214)	(463)	(9.953)	-	(11.630)
Na dan 31. prosinca 2015.	5.428	1.785	2.790	-	10.003
Na dan 1. siječnja 2016.	5.428	1.785	2.790	-	10.003
Povećanje rezerviranja	8.568	-	10.471	497	19.536
Ukinuta neiskorištena rezerviranja	(129)	(408)	-	-	(537)
Rezerviranja iskorištena tijekom godine	(2.322)	(902)	(9.767)	-	(12.991)
Na dan 31. prosinca 2016.	11.545	475	3.494	497	16.011

Rezerviranje za garancije napravljeno je zbog pokriva očekivanih zahtjeva po garancijama za proizvode prodane tijekom godine. Rezerviranje za penale napravljeno je da bi se pokrila očekivana potraživanja od kupaca u slučaju kašnjenja u isporukama proizvoda i usluga nastalih tijekom godine. Ukinuta rezerviranja za izdane garancije odnose se na istekle garancije, a ukinuta rezerviranja za penale na ukinute ili istekle obveze.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

24 Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Predujmovi od kupaca u zemlji	96	3.995
Predujmovi od kupaca u inozemstvu	19.780	12.808
Odgođeni prihodi	104.905	87.928
Odgođeno plaćanje troškova neiskorištenih godišnjih odmora	21.933	25.069
Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama	31.337	21.315
Odgođeno plaćanje ostalih troškova	34.086	28.819
	<u>212.137</u>	<u>179.934</u>

Odgođeni prihodi predstavljaju obveze prema kupcima po ugovorima za koje posao još nije završen, ali su fakture izdane ili je novac primljen te na taj način predstavljaju obvezu izvršavanja usluge ili isporuke materijala.

Odgođeno plaćanje troškova po ugovorima o uslugama uglavnom predstavlja troškove po ugovorima o izvršenim uslugama dobavljača ili nekog drugog vanjskog izvođača za koje na datum bilance nije ispostavljena faktura.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima

Za potrebe ovih konsolidiranih financijskih izvještaja, društva se smatraju povezanim ako jedno od njih kontrolira drugo, ako se nalazi pod zajedničkom kontrolom ili ako ima značajan utjecaj na drugo društvo pri donošenju financijskih ili poslovnih odluka. Prilikom razmatranja svakog mogućeg odnosa među povezanim društvima, pozornost treba usmjeriti na suštinu tog odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Grupa ima povezane odnose s Ericssonovom grupom kroz 49,07% (2015.: 49,07%) dionica u vlasništvu društva Telefonaktiebolaget LM Ericsson, koje je ujedno i krajnje matično društvo Ericssonove grupe.

Grupa ima i kroz poslovanje povezane odnose s društvom Telefonaktiebolaget LM Ericsson, ovisnim i pridruženim društvima unutar Ericssonove grupe, Nadzornim odborom, Upravom i ostalim izvršnim poslovodstvom.

(a) Ključne transakcije s povezanim društvima

Glavne transakcije s društvima iz Ericssonove grupe mogu se prikazati kako slijedi:

	Telefonaktiebolaget LM Ericsson		Ostala konsolidirana društva Ericssonove grupe		Ukupno	
	2016. '000 kn	2015. '000 kn	2016. '000 kn	2015. '000 kn	2016. '000 kn	2015. '000 kn
Prodaja proizvoda i usluga						
Prihodi od prodaje	-	-	872.369	821.428	872.369	821.428
Ostali prihodi	-	-	22.526	47.099	22.526	47.099
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>894.895</u>	<u>868.527</u>	<u>894.895</u>	<u>868.527</u>
Nabava proizvoda i usluga						
Licence	3.523	2.688	20.890	15.687	24.413	18.375
Naknada za tehničko-poslovnu suradnju	-	-	-	-	-	-
Trošak prodanih proizvoda	-	-	372.459	234.932	372.459	234.932
	<u>3.523</u>	<u>2.688</u>	<u>393.349</u>	<u>250.619</u>	<u>396.872</u>	<u>253.307</u>

Transakcije prodaje proizvoda i usluga direktno su ugovorene između uključenih strana, a dogovarane su na pojedinačnoj osnovi. Grupa plaća naknade za licence za prodaju proizvoda fiksne telefonije, prodaju usluga, korištenje korporativnog zaštitnog znaka te naknade za tehničko-poslovnu suradnju. Naknade za licence plaćaju se po prodanoj jedinici kao postotak prodaje proizvoda i rješenja za područje fiksne telefonije te prodaje usluga.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

25 Potraživanja i obveze prema povezanim društvima (nastavak)

(b) Naknade ključnom poslovodstvu

Ključno poslovodstvo uključuje izvršno poslovodstvo, navedeno na 2. stranici ovih izvještaja, koje se sastoji od člana Uprave i direktora glavnih organizacijskih jedinica.

	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn
Plaće i ostala kratkoročna primanja zaposlenih	22.619	22.222
Ostala dugoročna primanja	17	4
	<u>22.636</u>	<u>22.226</u>

Članovi izvršnog poslovodstva i Nadzornog odbora imali su u vlasništvu 4.627 redovnih dionica na kraju godine (2015.: 4,540 dionice).

Uz to, Grupa je isplatila naknade Nadzornom odboru u iznosu od 357 tisuća kuna (2015.: 337 tisuća kuna) tijekom 2016. godine.

(c) Stanje obveza i potraživanja za prodane i kupljene proizvode i usluge na kraju godine

Stanje na kraju godine proizašlo iz ključnih transakcija s društvima iz Ericssonove grupe prikazano je kako slijedi:

	Potraživanja		Obveze	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Većinski dioničar				
Telefonaktiebolaget LM Ericsson (LME)	-	-	1.699	-
Konsolidirana društva Ericssonove grupe				
Ericsson AB (EAB)	35.648	54.430	67.106	33.520
Ericsson Services d.o.o. (ESK)	23.934	34.158	10	-
Ericsson GMBH Group (EDD)	7.648	2.439	990	1.302
Ericsson Ltd. Madrid, Spain (ETL)	2.805	4.429	-	-
Ericsson AG, Switzerland (EAS)	2.123	394	-	-
Ericsson Communications Co. Ltd., China (CBC)	2.015	173	182	165
Ericsson Inc, USA (EUS)	1.869	834	154	-
Ericsson Telecom S.S.De C.V.(TEM)	1.433	997	-	-
Ericsson AB (ESE)	1.225	1.362	-	-
Ericsson Telecomunicazioni SPA, Italy (TEI)	1.175	474	52	-
Ostala društva Ericssonove grupe	8.983	14.259	3.022	5.100
	<u>88.858</u>	<u>113.949</u>	<u>73.215</u>	<u>40.087</u>

Grupa je iskazala dugoročno potraživanje (bilješka 12) u iznosu od 2.042 tisuća kuna (2015.: 3.086 tisuća kuna) i dugoročni dio odgođenog prihoda u iznosu od 14.341 tisuća kuna (2015.: 9.258 tisuća kuna) te kratkoročni dio u iznosu od 1.700 tisuća kuna (2015.: 3.380) prema Ericsson Services d.o.o. (ESK) vezano za petogodišnji ugovor na području upravljanih usluga s društvom Hrvatski Telekom.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima

Grupa je, uslijed svojih aktivnosti, izložena čitavom nizu financijskih rizika: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Izloženost valutnom, kamatnom i kreditnom riziku javlja se tijekom redovnog poslovanja Grupe. Upravljanje rizicima provodi odjel riznice, a glavna mu je uloga aktivno upravljanje ulaganjem viška likvidnosti kao i financijskom imovinom i obvezama te upravljanje i kontrola izloženosti financijskim rizicima. U Grupi postoji i služba za financiranje kupaca, a glavni joj je cilj pronalaženje odgovarajućih rješenja za financiranje kupaca uz posredovanje treće strane i što manji angažman Grupe u pružanju takvih usluga kupcima. Politike upravljanja rizicima, povezane s upravljanjem financijskim instrumentima, mogu se ukratko prikazati kako slijedi:

(a) Valutni rizik

Valutni rizik je rizik od promjene vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjene tečaja. Grupa je izložena promjenama vrijednosti američkog dolara i eura jer je značajan dio potraživanja i inozemnih prihoda iskazan u ovim valutama. Upravljanje ovim rizikom svodi se na, koliko je to moguće, usklađivanje priljeva u nekoj valuti s odljevima u istoj valuti. Grupa može sklapati termenske ugovore za kupnju strane valute kako bi se ekonomski zaštitila od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz operativnih novčanih tokova.

Ako bi se na dan 31. prosinca 2016. godine euro i američki dolar smanjio/povećao za 1% u odnosu na kunu (2015.: 1%), uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji ostali nepromijenjeni, neto dobit za izvještajno razdoblje bila bi za 2.730 tisuća kuna manja/veća (2015: 1.633 tisuće kuna), uglavnom kao rezultat dobitka/gubitka od tečajnih razlika pri preračunavanju novca i novčanih ekvivalenata, depozita, obveza prema dobavljačima, potraživanja od kupaca i financiranja kupaca iz eura u kunu.

Grupa je i dalje usmjerena na osiguravanje prirodnih mehanizama zaštite i aktivno upravljanje valutama te na minimiziranje utjecaja promjene valutnih tečajeva. Grupa je izložena promjenama tečaja strane valute kao što je prikazano u tabeli u nastavku.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(a) Valutni rizik (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuju promjene vrijednosti valuta te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2016.				Ukupno		Ukupno
	EUR	USD	Ostale valute	strane valute	kn	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	4.159	73.831	-	77.990	3.170	81.160
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	118.336	72.935	1.876	193.147	86.160	279.307
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	62.993	62.993
Novac i novčani ekvivalenti	124.313	37.844	166	162.323	62.402	224.725
	246.808	184.610	2.042	433.460	214.725	648.185
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	8.954	-	8.954	8	8.962
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	62.825	18.700	284	81.809	193.766	275.575
	62.825	27.654	284	90.763	193.774	284.537
Valutna neusklađenost	183.983	156.956	1.757	342.696	20.951	363.648
2015.				Ukupno		
	EUR	USD	Ostale valute	strane valute	kn	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	11.151	4.213	-	15.364	3.871	19.235
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	141.465	8.914	2.171	152.550	97.799	250.349
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	53.917	53.917
Novac i novčani ekvivalenti	157.497	28.116	5.676	191.289	41.906	233.195
	310.113	41.243	7.847	359.203	197.493	556.696
Uzeti kamatonosni zajmovi	39	-	-	39	-	39
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	38.865	6.558	115	45.538	171.371	216.909
	38.904	6.558	115	45.577	171.371	216.948
Valutna neusklađenost	271.209	34.685	7.732	313.626	26.122	339.748

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Budući da Grupa uglavnom financira kupce po fiksnim kamatnim stopama, samo je manji dio financiranja kupaca podložan mogućim promjenama u tržišnim kamatnim stopama, te je rizik od promjena tržišnih kamatnih stopa relativno nizak. Grupa ujedno ima i uzete zajmove i dane depozite u financijskim institucijama po promjenjivim kamatnim stopama, kao i udjele u novčanim investicijskim fondovima koji su osjetljivi na promjene tržišnih kamatnih stopa na kratkoročne depozite i trezorske zapise.

Na dan 31. prosinca 2016. godine:

- Da se efektivna kamatna stopa na eurske depozite povećala/smanjila za 1% (2015.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi eurskih depozita, 33 tisuća kuna veća/manja (2015.: 59 tisuća kuna);
- Da se efektivna kamatna stopa na kunske depozite povećala/smanjila za 1% (2015.: 1%) na godišnjoj razini, neto dobit nakon oporezivanja za izvještajno razdoblje bila bi, po osnovi ulaganja u investicijske fondove, 488 tisuća kuna veća/manja (2015.: 429 tisuće kuna).

Sljedeća tabela prikazuje godišnje prosječne kamatne stope izloženosti financijske imovine i obveza:

	2016.	2015.
	Prosječne	Prosječne
	kamatne stope	kamatne stope
	%	%
Zajmovi i potraživanja	2,60	2,78
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	0,19
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	0,21	0,61

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(b) Kamatni rizik (nastavak)

U tabelama u nastavku vidljiva je analiza utjecaja promjene vrijednosti kamatnih stopa te neusklađenost koja iz toga proizlazi.

2016.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	48.447	-	1.023	1.812	1.155	4.765	57.202	23.958
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	279.327	(20)	-	-	-	-	279.307	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	62.993	-	-	-	-	-	62.993	-
Novac i novčani ekvivalenti	-	224.725	-	-	-	-	224.725	-
	390.767	224.705	1.023	1.812	1.155	4.765	624.227	23.958
Uzeti kamatonosni zajmovi	8.962	-	-	-	-	-	8.962	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	275.575	-	-	-	-	-	275.575	-
	284.537	-	-	-	-	-	284.537	-
Kamatna neusklađenost	106.230	224.705	1.023	1.812	1.155	4.765	339.690	29.958
2015.	Beskamatno	Manje od 1 mjeseca	1 – 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	3.087	-	-	-	8.832	7.316	19.235	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	245.117	-	1.285	2.828	1.119	-	250.349	3.463
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	53.917	-	-	-	-	-	53.917	-
Novac i novčani ekvivalenti	6.543	112.126	114.526	-	-	-	233.195	68.953
	308.664	112.126	115.811	2.828	9.951	7.316	556.696	72.416
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-	-	39	-	-	39	-
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	216.909	-	-	-	-	-	216.909	-
	216.909	-	-	39	-	-	216.948	-
Kamatna neusklađenost	91.755	112.126	115.811	2.789	9.951	7.316	339.748	72.416

* uključene obveze za kamate u iznosu od 7 tisuća kuna

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(c) Cjenovni rizik

Grupa ima određenu izloženost cjenovnom riziku dužničkih vrijednosnica usprkos malom obujmu ulaganja, a one su u bilanci klasificirane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka (investicijski fondovi).

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neispunjavanja obveza jedne strane u financijskom instrumentu, a što bi moglo prouzročiti nastanak financijskog gubitka drugoj strani. Značajan rizik povezan je s visokom razinom potraživanja vezanih uz financiranje kupaca.

U interne direktive upravljanja kreditnim rizicima ugrađene su tijekom 2015. godine strože odredbe koje uključuju koncept strukturiranog upravljanja kreditnim rizicima te primjenu alata za procjenu kreditnih rizika.

Unutar Riznice Grupe uspostavljena je nova funkcija upravljanja kreditima koja će Grupi biti od dodatne pomoći u upravljanju kreditnim rizikom. Novi se kupci prihvaćaju nakon što su zadovoljili detaljan pregled kreditne sposobnosti te nakon sagledavanja kreditnog rizika zemlje. Preostala se potraživanja pregledavaju kvartalno ili godišnje ovisno o kategoriji rizika. Gubici od umanjenja vrijednosti izračunavaju se diskontiranjem potraživanja. Nadalje, prisutan je rizik koncentracije potraživanja jer Grupa ima značajan udio potraživanja od nekolicine kupaca. Na dan 31. prosinca 2016. godine pet najvećih kupaca predstavlja 48% ukupne neto vrijednosti potraživanja (2015.: 65%). Grupa smatra da najveću izloženost ovom riziku predstavlja iznos potraživanja od kupaca (bilješke 12 i 14) i ostalih potraživanja (bilješka 15), bez umanjenja vrijednosti za sumnjiva potraživanja. Analiza dopijeva ovih potraživanja vidljiva je u tabeli ročnosti u daljnjem tekstu ove bilješke.

Akreditivi se koriste kao metoda za osiguranje plaćanja od strane kupaca koji posluju na određenim tržištima, osobito na tržištima koja se nalaze u nestabilnom političkom i/ili gospodarskom okruženju. Banke potvrđuju akreditive, čime se smanjuje politička i komercijalna izloženost kreditnom riziku.

Prije odobrenja novih sredstava za financiranje kupaca obavlja se interna procjena kreditnog rizika kako bi se procijenila kreditna sposobnost (za politički i gospodarski rizik) svake transakcije. Ponovne procjene kreditne sposobnosti za svakog se kupca redovito obavljaju.

Sva potraživanja od kupaca čija je naplata duža od 179 dana Grupa definira kao financiranje kupaca. Sukladno politikama i direktivama Grupe, za financiranje kupaca potrebno je odobrenje Nadzornog Odbora. Kako bi osigurala smanjenu izloženost riziku, Grupa usko surađuje s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak te partnerskim bankama.

Rezerviranja koja se odnose na izloženost riziku vezanom uz financiranje kupaca utvrđuju se samo kada se mogu pouzdano mjeriti i kada se, nakon što je financijski aranžman stupio na snagu, pojave određeni događaji koji bi mogli imati negativan utjecaj na sposobnost i/ili spremnost zajmoprimca za otplaćivanje preostalog duga. Navedeni događaji mogu biti politički (u pravilu izvan kontrole zajmoprimca) ili komercijalni, npr. oslabljena kreditna sposobnost zajmoprimca.

Osiguranja sredstava za financiranje kupaca u pravilu uključuju zalog nad opremom i zalog nad određenom imovinom zajmoprimca. Ako je dostupno, može se ugovoriti i pokriće rizika od strane treće osobe. „Pokriće rizika od strane treće osobe“ znači da je banka, izvozno-kreditna agencija ili druga financijska ustanova izdala garanciju koja pokriva kreditni rizik. To također može biti i prijenos kreditnog rizika u okviru tzv. „sekundarnog aranžmana“ s bankom, pri čemu banka preuzima odgovornost za kreditni rizik i financiranje onoga dijela koji ona pokriva. Pokriće kreditnog rizika od strane treće osobe također može izdati i osiguravajuće društvo.

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tabele prikazuju starosnu strukturu i sumarni prikaz dospjeća svih dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca na dan 31. prosinca 2016. godine.

Tabela 1

Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca

2016.	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	2.848	62.407	56.044	43.065	9.943	174.307
Domaća potraživanja	1.761	59.450	2.877	523	-	64.611
Potraživanja od povezanih društava*	8.027	77.588	4.827	2.400	-	92.842
	12.636	199.445	63.748	45.988	9.943	331.760

*uključen dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 2.400 tisuća kuna

2015.

Inozemna potraživanja	1.056	49.625	6.182	-	4.213	61.076
Domaća potraživanja	1.383	64.568	10.064	783	-	76.798
Potraživanja od povezanih društava	10.324	101.448	8.030	3.600	-	123.402
	12.763	215.641	24.276	4.383	4.213	261.276

*uključen dugoročni dio domaćih potraživanja u iznosu od 3.600 tisuća kuna

Tabela 2

Starosna struktura ukupno dospjelih zajmova i potraživanja od kupaca

2016.	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	Ukupno
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	2.656	192	-	-	2.848
Domaća potraživanja	1.677	84	-	-	1.761
Potraživanja od povezanih društava	6.750	1.040	120	117	8.027
	11.083	1.316	120	117	12.636
2015.					
Inozemna potraživanja	881	164	11	-	1.056
Domaća potraživanja	384	115	-	884	1.383
Potraživanja od povezanih društava	7.567	1.839	252	667	10.325
	8.832	2.117	263	1.552	12.764

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(d) Kreditni rizik (nastavak)

Tabela 3

2016.	Dospijeće plaćanja ukupnih zajmova i potraživanja od kupaca (vezano uz dospelje stavke)				Ukupno '000 kn
	Dospjelo	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	2.848	19.357	624	-	22.829
Domaća potraživanja	1.761	13.145	2.007	-	16.913
Potraživanja od povezanih društava	8.027	68.745	4.827	-	81.599
	12.636	101.247	7.458	-	121.341
2015.					
Inozemna potraživanja	1.056	28.475	5.875	-	35.406
Domaća potraživanja	1.383	6.586	-	-	7.969
Potraživanja od povezanih društava	10.324	92.360	1.200	6.830	110.714
	12.763	127.421	7.075	6.830	154.089

Tabela 4

2016.	Dospjeli zajmovi i potraživanja od kupaca, ali bez umanjenja vrijednosti				Ukupno '000 kn
	Manje od 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 3 godine	Preko 3 godine	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	
Inozemna potraživanja	2.656	192	-	-	2.848
Domaća potraživanja	1.677	84	-	-	1.761
Potraživanja od povezanih društava	3.635	294	84	-	4.013
	7.968	570	84	-	8.622
2015.					
Inozemna potraživanja	870	174	-	-	1.044
Domaća potraživanja	384	115	-	-	499
Potraživanja od povezanih društava	4.175	924	-	87	5.186
	5.429	1.213	-	87	6.729

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti, koji se smatra rizikom financiranja, je rizik od poteškoća s kojima se Grupa može susresti u prikupljanju sredstava za podmirivanje obveza povezanih s financijskim instrumentima. Kako Grupa nema značajnih obveza u financijskim instrumentima, rizik proizlazi samo iz svakodnevnih aktivnosti. Grupa je veliku pozornost obratila na tok novca, prateći stvarne dnevne promjene te prilagođavajući mjesečne planove. Zbog povoljne likvidne pozicije Grupe, ovaj se rizik smatra niskim. Donja tabela daje prikaz ročnosti i neusklađenosti koja iz toga proizlazi.

Grupa je s našim najvažnijim bankama dogovorila mogućnost „revolving“ kreditiranja u slučaju izvanredne potrebe za financiranjem. Na dan 31. prosinca 2016. godine ta mogućnost još nije bila korištena.

2016.	Manje od 1	1 - 3	3 - 12	1 - 5 godina	Preko 5	Ukupno
	mjeseca	mjeseca	mjeseci		godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	10	5.070	13.853	57.947	4.280	81.160
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	142.599	43.166	92.758	784	-	279.307
Kratkotrajna financijska imovina	62.993	-	-	-	-	62.993
Novac i novčani ekvivalenti	224.725	-	-	-	-	224.725
	430.327	48.236	106.611	58.731	4.280	648.185
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-	-	8.962	-	8.962
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	164.134	83.373	3.780	24.288	-	275.575
	164.134	83.373	3.780	33.250	-	284.537
Neusklađenost ročne strukture	266.193	(35.137)	102.831	25.481	4.280	363.648
2015.	Manje od 1	1 - 3	3 - 12	1 - 5 godina	Preko 5	Ukupno
	mjeseca	mjeseca	mjeseci		godina	
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	-	-	-	11.919	7.316	19.235
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	129.830	97.987	20.624	1.908	-	250.349
Kratkotrajna financijska imovina	53.917	-	-	-	-	53.917
Novac i novčani ekvivalenti	233.195	-	-	-	-	233.195
	416.942	97.987	20.624	13.827	7.316	556.696
Uzeti kamatonosni zajmovi	-	-	39	-	-	39
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	184.658	18.262	4.044	9.945	-	216.909
	184.658	18.262	4.083	9.945	-	216.948
Neusklađenost ročne strukture	232.284	79.725	16.541	3.882	7.316	339.748

uključene obveze za kamate u iznosu od 7 tisuća kuna

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(f) Procjena fer vrijednosti

Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuje se po fer vrijednosti na datum bilance. Fer vrijednost procjenjuje se na temelju njezine kotirane cijene na aktivnom tržištu na datum bilance koja predstavlja input razine 1 (bilješka 17).

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene lako i redovito dostupne putem razmjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine, cijene usluga, ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema tržišnim uvjetima. Kotirana tržišna cijena koja se koristi za financijsku imovinu Grupe je trenutna cijena ponude. Ne postoji financijska imovina izvedena iz inputa razine 2 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti temeljem vidljivih tržišnih podataka, odnosno iz inputa razine 3 koji predstavljaju različite tehnike procjene vrijednosti bez vidljivih tržišnih podataka.

Glavni financijski instrumenti Grupe koji se ne vode po fer vrijednosti su novac i novčani ekvivalenti, potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugotrajni zajmovi i potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze te uzeti zajmovi. Fer vrijednosti financijskih instrumenata i knjigovodstvene vrijednosti u bilanci su kako slijedi:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Nepriznata dobit/ (gubitak)
	2016.	2016.	2016.	2015.	2015.	2015.
	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn	'000 kn
Zajmovi i potraživanja	81.160	82.617	1.457	19.235	18.290	(945)
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	279.307	279.275	(32)	250.348	250.257	(91)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	62.993	62.993	-	53.917	53.917	-
Novac i novčani ekvivalenti	224.725	224.725	-	233.195	233.195	-
Uzeti kamatonosni zajmovi	(8.962)	(8.962)	-	(32)	(39)	(7)
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	(275.575)	(275.575)	-	(216.909)	(216.909)	-
	<u>363.648</u>	<u>365.073</u>	<u>1.425</u>	<u>339.754</u>	<u>338.711</u>	<u>(1.043)</u>

Fer vrijednost zajmova i potraživanja te fer vrijednost uzetih kamatonosnih zajmova izračunavaju se prema najboljoj procjeni posloводства budućih diskontiranih novčanih tokova glavnice i kamata, koristeći tržišnu stopu sličnih instrumenata kao diskontnu stopu na datum bilance. Fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti bitno se ne razlikuju iz razloga što su zajmovi i dugotrajna potraživanja ugovoreni po tržišnim stopama koje značajno ne odstupaju od tržišne cijene s kraja izvještajne godine. Kratkotrajna financijska imovina, uključujući derivative, iskazana je po fer vrijednosti utemeljenoj na tržišnoj cijeni na datum bilance bez odbitka transakcijskih troškova.

Iskazana knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata te depozita kod banaka približna je njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća ovih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost po amortiziranom trošku potraživanja od kupaca i obveza s preostalim dospjećem manjim od jedne godine, koji su podložni normalnim uvjetima poslovanja, približna je njihovim fer vrijednostima. Sljedeće kamatne stope, raspoložive na tržištu za slične financijske instrumente, korištene su pri određivanju fer vrijednosti:

	2016.	2015.
Zajmovi i potraživanja	1,40%	1,50%

Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje (nastavak)

26 Upravljanje financijskim rizicima (nastavak)

(g) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe vezani uz upravljanje kapitalom su sljedeći:

- očuvati sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem temeljem principa neograničenosti vremena poslovanja kao i da nadalje ostvaruje dobit za dioničare i ostale interesne skupine;
- osigurati odgovarajuće izvore kapitala, koliko god je to moguće, kroz zadržanu dobit;
- održavati bilancu s odgovarajućim udjelom likvidnih novčanih sredstava i kratkotrajne imovine, te vlastitog kapitala i drugih ulaganja; i
- osigurati, prema potrebi, rezervne varijante financiranja.

Grupa stvara dovoljno novčanih sredstava iz vlastitog poslovanja za podmirenje obveza u dospjeću, za financiranje kupaca ako je to potrebno i ispunjavanje planiranih investicija, te za isplatu dividende.

Grupa nadzire kapital korištenjem zakonom propisane minimalne razine kapitala. Dionički kapital objavljen je u bilješci 18 uz konsolidirane financijske izvještaje.